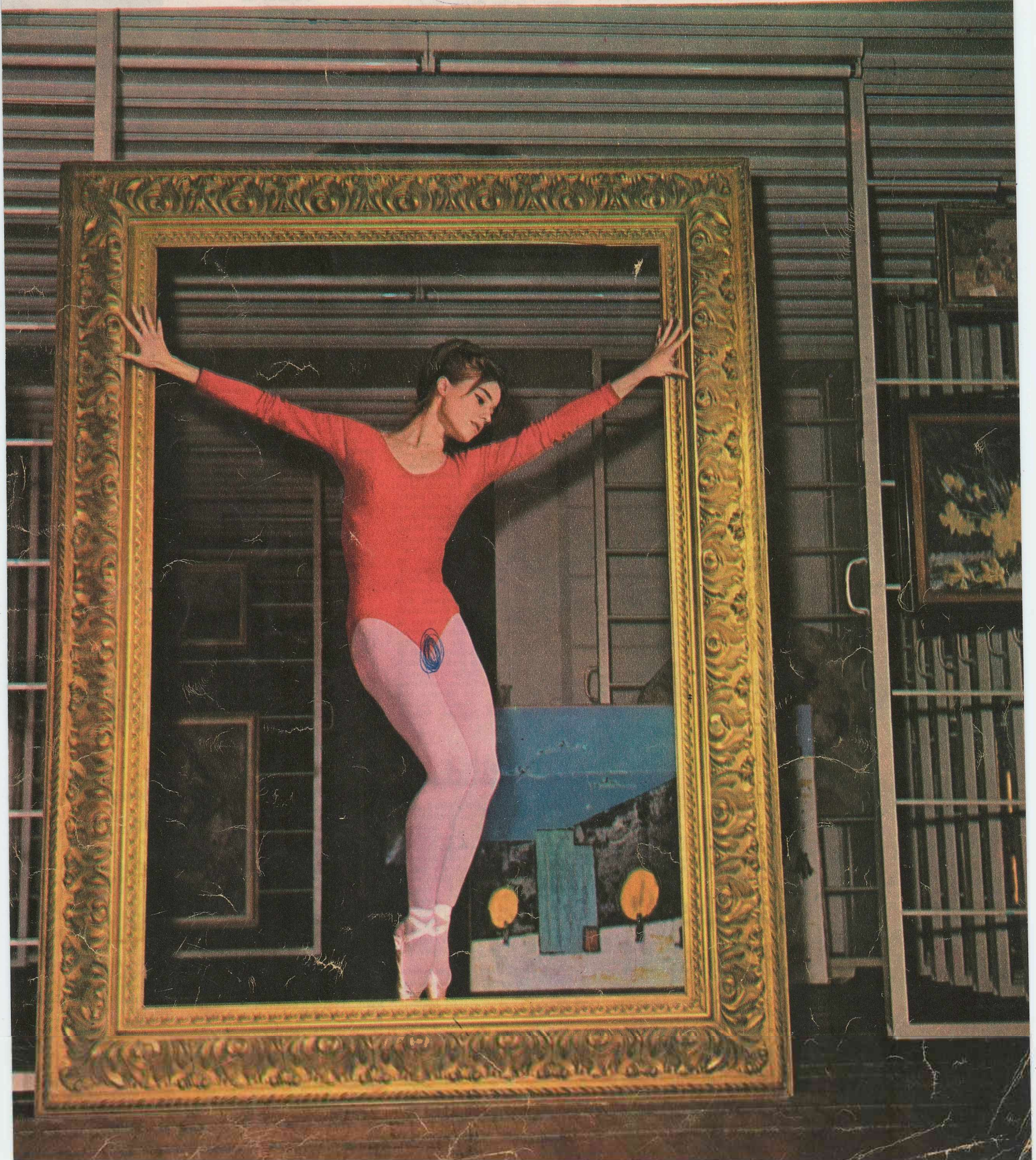

ANUL XVI NR. 8 (612) — 18 februarie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

BIBLIOTECA CENTRALĂ
R.P.R.
Ba-Deva

me- men- to

carte

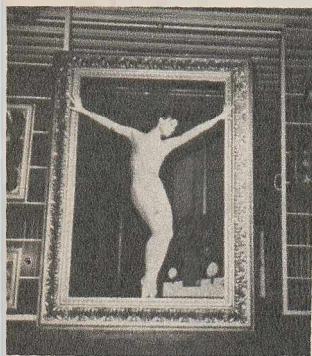
● În sfârșit două cărți de teorie a muzicii: **Polifonia vocală a Renașterii** (stilul palestrinian) de Max Eisecovits (un tratat minuțios, în șase părți, abordând multilateral — istoric, estetic, tehnic etc. — acest domeniu) și **Principii de pianistică** de Teodor Bălan, în care după introducerea sint discutate: evoluția pedagogiei pianului, școala psihologică, contribuția marilor compozitori și pianști, probleme fundamentale în pedagogia pianului, examinarea elevului, bazele îndrumării instrumentale, conducerea lecției de pian, studiul unei opere muzicale, munca la exerciții și la studii, digitația și pedala. Este un studiu complex de teorie și practică a acestui instrument.

● Mai menționăm încă o lucrare muzicală, de astă dată destinată celor mici (premiată și la o expoziție internațională de cărți): **Pășaniile fraților Chiș-Chiș**, poveste muzicală ilustrată — Mircea Neagu (muzica), Tudor Măineșcu (versurile) și Clelia Oțone și Florina Ojreja (ilustrațiile).

● La Editura Academiei, Al. Săndulescu a publicat recent un masiv volum (300 p.) de **Scrisori inedite** ale lui Duhiiu Zamfirescu (cărre: Academia Română, I. Bianu, D. Caracostea, M. Dragomirescu, Al. Macedonski, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Ion Petrovici, Sextil Pușcariu etc., etc.). Studiul introductiv, sugestiv intitulat «O corespondență de tip flaubertian», lămurăște împrejurările în care au fost scrise paginile editate, semnificația lor etc., aducând o serie de puncte de vedere interesante asupra lui Duhiiu Zamfirescu.

● Un reprezentativ volum de **Versuri** ale poetului Rainer Maria Rilke a apărut recent la Editura pentru literatură universală. Păcat că nu s-au publicat câteva pagini biografice, bibliografice și de interpretare critică a operei marelui poet.

coperta noastră

Balerina **ELENA DACIAN**, prim-solistă a Teatrului de operă și balet al Republicii Socialiste România.

Fotografie de **Eugen IAROVICI**

FLACARA. Redacția: București, Piața Ștefăni 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — înt. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Ștefăni”.

Traducători (în ordinea din volum): Maria Banuș, Lazăr Iliescu, Eugen Jebeleanu, Al. Philippide, Dan Constantinescu, Rodica-Maria Oardă, Lucian Blaga, N. Argintescu-Amza, Ion Pillat, Maria-Magdalena Popa, Șr. Aug. Doinaș și V. Nemoianu, Ion Caraion și Petronela Negoșanu și Veronica Porumbacu.

● Recent, poetul Vlaicu Birna a publicat o nouă carte de versuri, în legătură cu care ne-a spus:

— Volumul, intitulat **Ceas de umbră**, cuprinde creația mea din ultima vreme și încearcă să marcheze simbolic ceasul de odihnă, o față a amiezii vieții și un scurt popas în vederea unui drum nou.

cinema

● **Fidelitate.** Un nume care trebuie însemnat în agenda noastră de cinefili: regizorul sovietic **Piotr Todorovski**, autorul acestui film închinat unei generații silite de război să treacă brusc din copilărie în maturitate. Dacă cineastul și-ar fi înfrinat unele ambiții ce țin de o anumită prețiozitate plastică, creația sa ne-ar fi apărut pe deplin sinceră. În distribuție: Vitali Cetverikov, Galina Polskih (Celinele sălbatic Dingy, Pășesc prin Moscova), A. Potapov, E. Evstigneev (Credeți-mă, oameni!). Filmul a fost distins cu premiul «Opera prima» la Festivalul de la Veneția, 1965.

● **Oglinda cu două fețe.** André Cayatte (foarte puțin știut la noi), unul dintre bunii meșteșugari (fără mari scripuri însă) ai filmului francez, ni se înfățișează cu una dintre cele mai neuzitate creații ale sale (pe deasupra datind și din 1958): o posibilă dezbateră despre adevărata consistență a personalității umane, despre dreptul fiecăruia de a-și hotărî existența, este înecată în melodramă. Doi buni actori în lupta cu personaje de carton: Michèle Morgan și Bour-

Michèle Morgan

vil. În alte roluri: Sylvie, Sandra Milo, Pierre Brice, Gérard Oury.

● **Cerul și iadul** — puțină satiră, puțină fantezie, atât cît să facă filmul agreabil, dar nu mai mult. Realizator: regizorul polonez Stanisław Rozewicz.

● Filme ce nu trebuie pierdute: **Dacia** (S. Nicolaescu), **Nimeni nu voia să moară** (A. Ialakiavicius), **Golgota** (M. Drăgan), **Dimineața unui băiat cuminte** (A. Blaiet).

● **Mari** cinești pe ecranele noastre: **J. Kawalerowicz** (Maica Ioana a Ingerilor), **A. Kurosawa** (Sanjuro), **Anthony Mann** (Cimarron).

● O frumoasă inițiativă a cinematografului «Republica», o inițiativă care sună așa: «Cinematograful «Republica» oferă prietenilor săi posibilitatea de a viziona filmul **Zorba grecul**. Reprezentațiile vor avea loc...» Pe cînd și alte săli de cinema își vor chema prietenii pe astfel de căi ce sînt totdeauna binevenite?

● **Alberto Sordi** în Brazilia. Nu în calitate de actor, ci de realizator al unei comedii cu titlul provizoriu **Dragostea mea, ajută-mă**. Vedea feminină: Ann Margret (Am fost cîndva hoș).

● **Premiul cinematografic «Marilyn Monroe»** pe anul 1966 (acordat de un juriu alcătuit exclusiv din femei) a fost atribuit cineastului francez Jean-Luc Godard pentru ultimul său film **Două** sau **trei lucruri pe care le știți despre ea**. Interpreta principală: Marina Vlady.

disc

● **Nicolae Herlea**, unul dintre cei mai străluciți interpreți contemporani ai lui Rigoletto, **Ion Buzeș**, tenor cu un brîu remarcabil în ducele de Mantua, soprana **Magda Ianculescu**, care a obținut primele și succese cu rolul Gildiei, și **Jean Bobescu**, a cărui artă dirijorală a îmbogățit viața noastră muzicală, sînt principalii interpreți ai discului recent apărut, alcătuit din selecțiuni ale operei «Rigoletto». Cele mai celebre arii se află înregistrate aici: aria duceleului — «Questa o quella», «Cortigiani», monologul lui Rigoletto, celebra romanță a duceleului, «La donna e mobile», și cvartetul, tot atît de celebru, «Un di se ben

rammentomi». Maddalena este interpretată de mezosoprana **Dorothea Palade**. Dirijorul **Stelian Olariu** conduce cu mîna sigură corul Teatrului de operă și balet. Așa că cine n-a reușit să obțină versiunea integrală, editată tot de «Electrecord», poate asculta discul ECE-0253, realizat pe baza celeiași înregistrări.

● **Johann Sebastian Bach** — «Suita pentru orchestră nr. 3 în re major» — a găsit în interpretarea lui **Constantin Bugeanu**, dirijor permanent și director muzical al Orchestrei simfonice a cinematografului, un profund cunoscător al sentimentului de puternic optimism ce străbate creația marelui cantor. Giga finală, în 6/8, vivace și strălucitoare, sună neobișnuit de dinamic sub bagheta lui Bugeanu (ECE-0249).

● Pe același disc: cele cinci părți — «Uvertură», «Bourrée», «Gavotte», «Menuet» și «Rejouissance» — ale «Suitei pentru orchestră nr. 4 în re major», monumente remarcabile ale polifonismului lui Bach, au un caracter concertant mult mai accentuat. Atmosfera strălucitoare din partea finală, susținută de registrul acut al trompetelor, sună uluitor de clar în excelența priză de sunet realizată de specialiștii casei noastre de discuri. Același Constantiu Bugeanu care în 1964-1965 a trezit interesul melomanilor prin ciclul Bach prezentat în acel sezon se profilează ca un bachian de mare clasă.

muzică

● «**Recviemul german**», una din marile lucrări vocalsimfonice ale repertoriului clasic, deschide la Filarmonica «George Enescu» săptămîna muzicală. Această admirabilă compoziție a lui Johannes Brahms va fi dirijată de **Mircea Cristescu**, care și-a ales ca soliști pe **Marina Crilovici** și **Ladislau Konya**. Participă corul Filarmonicii, dirijat de Dumitru Botec.

● În 22 februarie continuă ciclul «Cvartete de Beethoven» cu formația de cameră condusă de violonistul **Stefan Ruha**. Muzicienii din Cluj (**Vasile Morvath**, **Vasile Fülöp**, **Iacob Dula**) vor interpreta Cvartetul în mi bemol major, op. 127 și Cvartetul în do diez minor, op. 131.

● O manifestare deosebită are loc în Studioul de concertate al Radioteleviziunii, marți, 21 februarie. Sub bagheta dirijorului **Carol Litvin**, corul Radioteleviziunii va interpreta, într-un program de o oră, o serie de piese corale aparținînd compozitorilor noștri din generația vîrstnică, aceea care a prelungit pînă în zilele noastre admirabila tradiție a muzicii corale românești: **Tiberiu Brediceanu**, **Ion Croitoru**, **Dimitrie Cuclin**, **Ion Hartulary-Darclée**, **Mihail Jora**, **Marțian Negrea**, **Sabin Drăgoi**, **Nicolae Oancea**, **Zeno Vancea**, **Vasile Popovici**, **Nicolae Lungu**.

plastică

● **Eva Cerbu** — grafică și artă decorativă. La a patra expoziție personală în Capitală, artista ne prezintă 25 de lucrări executate în tehnici diferite: xilografură, gravură cu acul, serigrafură etc. O tematică mai restrînsă dar cuprinzătoare, inspirată mai cu seamă din lumea diafană și plină de grație a dansului și din viața cotidiană a femeii de la țară, în diversele ei ipostaze. Personajele Evei Cerbu sînt grave și artista le-a conferit o psihologie autentică, încărcată de semnificații, și a realizat câteva lucrări care ne rețin cu deosebire atenția: «**Gîndurile**», «**Odihnă**», «**Femeie din Buzău**» etc. (sala din bd. Bălcescu 23 A).

● **Artă decorativă din Norvegia** — o sumară dar concludentă demonstrație de bun-gust. Cîteva zeci de ustensile sau obiecte care ornamează căminul. Simplitatea, liniile ferme, fără zorzoane, sînt virtuți nu numai ale practicului, dar și ale frumosului (sala Dalles).

● **Sculptorul american Calder**, celebru prin «mobilele» și «stabilele» sale, a terminat una dintre cele mai uriașe statui din metal ale artei moderne: «**Omul**». Lucrarea, înaltă de 22 metri, lată de 24 m, are o greutate de 60 tone. Pentru asamblarea ei s-au executat 6 km

de sudură. Statuia, care este un «stabil», este destinată Expoziției universale de la Montreal.

● **Doru Bucur** — pictură. O viziune onirică — cum o definește prefăcătorul catalogului expoziției. Depășind barierile realului, artistul și-a luat libertatea de a vedea fantome și de a crea universuri bariolate («**Viziune spațială**», «**Aparații mitice**» etc.). Citează omul e redus la un joc decorativ («**Oșanță**») sau descris optic, ca într-o pulsație puternică care degradează retina, dar adeseori se naște, trăiește în tipurile binecunoscute ale lui Picasso sau Brauner («**Cuplul**», «**Facă candidă**» etc., etc.). Deci nimic original. Culorile nu pot salva ideile, cu toate că luminile colorate ale imaginărilor sînt o experiență care nu trebuie respinsă.

teatru

● Sînt 60 de ani de la memorabilele evenimente din 1907. Puternica răscoală țărănească, pe lîngă numeroase lucrări în proză, a inspirat și cîteva lucrări dramatice. I.C. Vissarion, cu decenii în urmă, a scris drama **Lupii**. În ultimii ani s-au jucat — avînd aceeași temă — **Pirjolul** de Cezar Petrescu și **Dinu Bondi** și **Boiari și țărani** de Al. Sever.

● **Manul** de la răsucire de Horia Lovinescu a revăzut lumina rampei la Teatrul Mic, readucîndu-și mesajul umanist și de pace într-o formulă dramatică metaforică, alternînd valoroase atribute literare cu cele mai livrești sau arcaice. Manul a fost construit pe scenă de Ion Cojar, marcînd cîteva bune compoziții actoricești — Ionescu-Gion, Florin Scărlătescu, H. Nicolaide — altele mai ștersa și un decor insuficient de elocvent.

● **Candida** de B. Shaw — una dintre cele mai luminoase eroine ale teatrului «marelui irlandez», mesaj pentru noblețea sentimentelor, pentru sinceritate. Remarcabilă compoziția actriței Beate Fredanov în rolul titular. Bune mențiuni lui Septimiu Sever, Gh. Aurelian. Foarte bun tinărul interpret Ion Caramitru.

● **Recital în duo** — Acest animal ciudat — Gilda Marinescu și George Constantin la Teatrul «C. Noțara» în cele 12 schițe de Cehov, ingenios adaptate de francezul Gabriel Aroust. Deseori am înțeles momente de virtuozitate actoricească la cei doi interpreți (mai puțin efectele de melo) dirijați cu o delicată sensibilitate de Sănda Manu. O mențiune și pentru Mihai Heroveanu.

● **Electra**, piatră de încercare a dramaturgiei elene, a oferit sîrbele unui spectacol realizat de C. Sîrbu cu Ioana Citta Baciu ca protagonistă pe scena Teatrului de stat din Tg. Mureș. În alte roluri: **Viorel Comănică**, **Fana Gelică**; decorul — **Romulus Penes**.

● **Troienele** lui Euripide în viziunea modernă a lui Sartre s-a jucat pe scena Teatrului maghiar din Cluj. Într-un spectacol sobru realizat de I. Szabo cu Orosz Luiza, Krasnay Paula, Balogh Eva, Farkas Ibolya. Scenografia — **Eva Birsan**.

Gilda Marinescu

televiziune

DUMINICĂ 19 FEBRUARIE. Din nou legătura cu Deventer (Olanda): **Campionatul mondial de patinaj viteză** (femei) 1 000 și 3 000 m (17.00) ● **Magazin 111** (și-o fi făcînd planul?) (18.05) ● **Țița Ștefan**, **Polina Manoilă**, **Sofia Fusa**, **Petre Săbădeanu**, acompaniați de G. Vanciu, vin în împinținarea dorințelor telespectatorilor cu un program de muzică populară în cadrul emisiunii **Interpretul preferat** (19.45) ● O piesă bună — **Suflete tari** de Camil Petrescu, într-un spectacol susținut de actori de mîna întâi: **George Mărută**, **Traian Ștenescu**, **Adela Mărculescu**, **Septimiu Sever**, **Marga**

Septimiu Sever

Barbu, **Florin Piersic**, **Eliza Plop**, **Doina Varga**, **Regia**, **Miron Nicu** (20.15) ● O cunoscută și apreciată reeță franceză de muzică ușoară — **A Fratellini** — invitată a studiourilor (22.10).

MĂRTI 21 FEBRUARIE. Un tal poetic închinat lui Ion Pillat (1) ● După **Televiziunea economică** (1 vom asculta un concert de muzică clasică (rara avis!) sub conducerea lui Litvin (20.00) ● Din nou Teatrul: «**meu Marat**», piesa lui Alexei Arb care s-a bucurat de succes pe Teatrului C.F.R.-Giulești, este prezată telespectatorilor (20.20).

MIERCURI 22 FEBRUARIE. siunea O invitație pentru cei n-au vizitat... a dobîndit încontele prestigiu pentru neobositele ei căi întru redarea frumuseții patriei. A Goleștii (19.23) ● **Aventurile lui bin Hood** (19.40) ● După filmul **pe Lumea mare a celor mici** (20.30) oferă o nouă ediție a emisiunii (de mai multe ori simpatică) **Estrada reșii** (22.05).

JOI 23 FEBRUARIE. Cu certe itate pozitive continuă regular **Emnea de limbă română contempo** («**Mulț de dulce și frumos**» (19.23) ● **lătoră căpitanului Cook** reprezintă dintr-o ispititoare serie de **Căli geografice** (19.35) ● **Enigma peșlor**, o emisiune de știință populară închinată muncii depuse de continuu: marelui savant **Racoviță** pentru de terea biospeologiei românești (20.00) După o emisiune al cărei titlu, **Stuc muzical**, nu ne dă alte asigurări (că e vorba de... muzică) (20.20) vom v (fără să fie obligatoriu) filmul **Fenecunoscută**, o supermelodramă a dent lacrimogenă, amintind de per de pruncie a celei de-a șaptea arte (21.00)

VINERI 24 FEBRUARIE. Am rubricile fixe ale zilei de vineri: ● **tămîna** (20.00) ● **Reflector** (2) ● **Avanpremieră** (21.15) ● **Tele** — care ne poartă într-o călătorie Pakistan (21.30) ● **Programul ser încheie cu Dansuri inspirate din turi celebre** — o emisiune, ați și muzical-coregrafică (22.00).

SÎMBĂTA 25 FEBRUARIE. Și băta s-au statornicit cîteva rubrici **Panoramice** (19.20), **Desene anin** (19.45) și **Televiziunea** (20.00) Mai urmărim o emisiune de **Balad rapodii românești** (21.00) ● **Apri vezi și să nu crezi: Sfîntul pog din nou printre noi. Și bine face!** (2) ● Mai vedem în această seară un gram (de obicei reușit) de **Microviziuni** (22.15).

sport

Pronosportul lui TITUS OZ la concursul pronosport nr etrată din 19 februarie 1967

Cupa orașelor-tirguri
I. Dinamo-Petești-Dynamo-Zagreb

Campionatul cat. A rest
II. Rapid-Petrolul
III. Steaua-Farul

Campionatul italian A
IV. Atalanta-Lazio
V. Brescia-Juventus
VI. Fiorentina-Venezia
VII. Leco-Mantova
VIII. Milan-Napoli
IX. Roma-Lanerossi
X. Spa-Inter
XI. Torino-Bologna

Campionatul italian B
XII. Catania-Varese
XIII. Padova-Potenza

Larma minuteror de recreație aduce în liniștea aparentă a satului o notă aparte. Fotografia a fost executată în curtea noii școli din Stoicănești-Argeș.

larna șezătorile nu au solemnitatea pe care o trădează această imagine. Dar în fața aparatului fotografic emoțiile sporesc.

Calmul aparent al străzii înșală. În realitate viața satului cunoaște ritmuri intense și în timpul iernii (vedere din Stoicănești, regiunea Argeș).

anotimpul pregătirilor

În aceste zile premergătoare alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale am vizitat câteva sate. Pretutindeni gospodarii chibzuiesc, fac propuneri pentru activitatea viitoare, se îngrijesc de bunul mers al treburilor obștești.

Un prim popas: Școala generală de 8 ani din Maldoveni, raionul Urziceni.

«Sub plapuma zăpezii cîmpiile dorm iar satele hibernează respirînd atmosfera calmă a iernii». Propoziția, aparținînd unui elev — Mihai Marin din clasa a VII-a — care în contextul dat nu face altceva decît să se perfecționeze în exercițiul metaforei, a fost subliniată de profesor cu o linie roșie. În consecință, tema, de altfel admirabil rezolvată sub raport compozițional și stilistic, n-a primit nota maximă. Îmbufnat, elevul spune: mi s-a făcut o nedreptate!

Asistăm, ușor amuzați, la rezolvarea acestei mici drame, într-o sală de clasă în care pînă și cel mai ușor scrișit de bancă a amușit.

— Cîmpiile dorm iar satele hibernează. Explică-ne te rog.

— Am vrut să spun că iarna viața satului este mai lentă, mai domoală decît în celelalte anotimpuri.

— Și e adevărat?

Cel întrebat se gîndește. Tace.

— Dacă ne dovedești, nota va fi schimbată. Vei primi 10.

Cadru general. Ieșim în atmosfera calmă de iarnă, călcînd prin zăpada geruită în care urmele trecătorilor au modelat figuri cu contururi bizare. Din dreapta și din stînga se deschid porți și o mulțime de oameni ies în drum, alăturîndu-ni-se. Se aprind lumini. E ora cînd în mii de sate căminele culturale sînt pline. Rulează un film, se citește o conferință, se discută despre ceva. Vetrele pe care se pregătește cîna trimit spre ulițe, prin uși întredeschise, arome îmbietoare. Se văd prin ferestre reflexele verzui de pe ecranele televizoarelor. Cîte un sătean întîrziat se agită la ușa grajdului acordînd vitelor îngrijirile de seară.

Asta e tot? Atunci înseamnă că elevul merita totuși 10?

Nu, satele nu hibernează iarna. Sub plapuma zăpezii pulsul lor e alert și fierbinte. Ciclul anual al vieții vegetale guvernînd ritmurile acestor așezări a făcut ca anotimpul alb să fie al pregătirilor.

(Continuare în pag. 6)

La S.M.T. Giurgiu, reg. București, pregătirile pentru primăvară au fost terminate încă din miezul iernii. Gospodarul harnic...

Din totdeauna s-au făcut pregătiri iarna pentru viitoarele anotimpuri ale muncilor câmpului. Dar cadrul îngust al zicalei care face aluzie la car și la sanie a fost spart de mult.

Astfel de pregătiri au loc azi în satele noastre.

Consemnăm câteva categorii.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII GOSPODAR

Mai întâi, să cunoști tot ce se leagă de atribuțiile tale, de munca pe care o prestezi. La Ștefănești, regiunea Argeș, inginerul agronom răspunde zilnic la zeci de întrebări de specialitate adresate de cooperatori. În trei zile cetățenii a trei circumscripții electorale din Moldova, regiunea București, au avut discuții pe larg cu candidații lor în alegerile de deputați pentru sfatul popular comunal. S-a vorbit despre spații verzi pe marginea trotuarelor, despre fațadele caselor și electrificare, despre amenajări de drumuri. Experiența anilor trecuți a arătat că se pot face multe

ririle de deputat în sfatul popular comunal.

Pe baza propunerilor alegătorilor, în multe sate din țară vor fi atacate în curând noi lucrări de interes obștesc. Analiza realistă a cerințelor, în strânsă corelație cu condițiile materiale de satisfacere a lor, obligă pe bunii gospodari să studieze cu atenție realitățile satului. La Galda de Jos, regiunea Hunedoara, de exemplu, condițiile de care dispune cooperativa agricolă de producție de a obține recolte sporite la hectar (condiții puse în evidență și de rezultatele gospodăriei de stat din aceeași localitate) au prilejuit vii discuții în care cetățenii nu s-au limitat doar la constatări, ci au făcut și propuneri concrete, angajându-se personal în acțiunile pe care le-au găsit necesare. Am ales doar acest exemplu. Dar mai pot fi date încă multe altele.

SPECIALIȘTII SATULUI

Din tren se vede câmpul brăzdat pe zăpadă de urme de tractor dispuse la

cultură, de exemplu, pot fi întâlniți în multe sate. Iarna stupii hibernează. Dar apicultorii lucrează din plin. Pregătesc cele necesare pentru viitoarea lor campanie de primăvară. La Săpunari-Lehliu, la Armășești-Urziceni, la Ștefănești-Argeș etc., deși ne aflăm în anotimpul în care nu se mai găsesc flori decât în glastre, ziua de lucru a specialiștilor apicultori este foarte încărcată. La fel și sericicultorii. La Dăbuleni, regiunea Oltenia, bunii gospodari pregătesc de pe acum viitoarea recoltă de gogoși de mătase. Au o bogată experiență în acest domeniu.

— Statul ne-a ajutat, specialiștii cooperativei și ai Uniunii raionale a cooperativei de producție de asemenea. Și la sfatul popular am găsit totdeauna sprijin. Și iată că veniturile pe care le obținem din creșterea viermilor de mătase au ajuns să fie de ordinul sutelor de mii de lei anual. Numai că pentru a îngriji aceste vietăți sensibile este necesară o calificare specială. Și multă, multă atenție, conștiinciozitate, o supra-

conform datelor statistice publicate la sfârșitul anului trecut, cooperativele agricole de producție din țară au obținut o producție medie de lapte, pe cap de vacă furajată, de 1 600 litri lapte, cu 200 litri mai mult decât în anul precedent.

Fără îndoială, ridicarea calificării cadrelor de zootehniști, acțiune ce se desfășoară din plin în anotimpul alb, a avut și din acest punct de vedere o contribuție importantă.

INTERESUL PENTRU PROPRIA MESERIE

Cele 2 700 volume ale bibliotecii sătești din Stoicănești au o circulație intensă. Iarna în sate se citește mult. O statistică efectuată de Ștefan Focșa, bibliotecarul de la Moldoveni, arată că ponderea cărții agrozootehnice în ansamblul cărților citite de cooperatori este, începând din luna noiembrie, de peste 60 la sută. Resorturile acestui interes crescând pentru știința agro-

În seara când are loc dialogul la distanță cu participarea dansatorilor din Stoicănești, la Stoicănești e vie emoție. Cele aproape 40 de televizoare din comună au strins în jurul lor sute de spectatori.

lucruri în sectorul edilitar. O clădire nouă pentru școală a fost ridicată în parte și cu aportul cetățenilor mobilizați de deputații comunei — deci se poate pune problema unui nou cămin cultural. Când să-l începem, cum, cu ce mijloace? Oamenii chibzuiesc, totul trebuie cîntărit cu grijă din timp.

Gospodarii satului vor prelua atribuții obștești pe care cetățenii, ei înșiși, le aduc în actualitate, le semnaleză.

La Merișani, regiunea Argeș, bunăoară, cu prilejul propunerilor de candidați, obiectivele asupra cărora trebuie să se concentreze atenția sătenilor au fost discutate pe larg. Printre cei care au dat sugestii valoroase, punând în evidență calități de bun gospodar și pricepere în rezolvarea treburilor obștești, se află și Filofteia Mihai, președinta cooperativei agricole de producție. Propunînd-o candidată în această circumscripție, cetățenii din Merișani au avut în vedere experiența pe care președinta cooperativei agricole a dovedit-o din plin, interesul cu care aceasta s-a străduit și pînă acum să-și aducă la îndeplinire îndato-

rînd, că și cînd s-ar fi arat sau semănat în plină iarnă.

— Au fost răspîndite îngrășăminte chimice în mustul zăpezii.

Explicația ne-o dă inginerul Gheorghe Niculescu de la Stoicănești, care merge la Bacău ca să-și termine stagiul militar. N-a plecat fără să-și predea toate atribuțiile în cadrul cooperativei colegului său Dumitru Militaru, fără să dea toate indicațiile pe care le-a considerat necesare șefilor de brigăzi și cooperativelor a căror muncă o îndrumă.

— Cîteva vagoane de superfosfați ne-au sosit și nouă în gară. Miine-poi miine le vor imprăști pe cîmp. Am să le scriu de la Bacău să-și întreb cum a mers.

Am notat cele de mai sus pentru a exemplifica o altă atitudine a bunului gospodar: grija permanentă pentru bunul mers al treburilor obștești. Fie că e inginerul Niculescu, fie că e brigadier, președinte de cooperativă sau simplu cooperativor, acest gospodar nu doarme noaptea cumsecade dacă n-are convingerea că totul merge bine în raza lui de activitate. Țărani specializați în api-

veghere continuă (cuvintele acestea aparțin Mariei Glăvan, sericicultoare frunțășă).

În fond iarna este cel mai potrivit prilej de «regrupare» a forțelor, de organizare a muncii specialiștilor pentru viitoarele campanii agricole. Sute de ingineri agronomi și de tehnicieni, mii de oameni ai muncii din satele noastre iau parte cu interes la cursurile agrozootehnice. Profesori și elevi totodată, ei descifrează în acest anotimp secretele belșugului.

O evaluare în cifre a randamentului acestei munci nu e posibilă. Dar succesele agriculturii noastre în ultimii ani reflectă în bună măsură eficiența ei practică. Dacă, bunăoară, producția de porumb pe ogoarele țării a crescut în 1966 față de anul precedent cu aproape 2 000 000 tone, cea de sfeclă de zahăr cu 700 000 tone etc., desigur aceste cifre reflectă o mai bună organizare a muncii, o sporire a eficienței activității în agricultură, un spor de experiență. Și în sectorul zootehnic s-au înregistrat succese importante. Un singur exemplu:

zootehnică nu sînt altele decât tot acelea ale atitudinii bunului gospodar față de munca sa. Dacă în 1966 media recoltei de grâu la hectar la Stoicănești, regiunea Argeș, a fost de peste 2 488 kg (dar s-au obținut și recolte de 4 300 kg pe anumite suprafețe), problema care se pune aici este egalizarea rezultatelor, ridicarea mediei la nivelul maxim atins. De unde nevoia de a adînci cunoștințele de specialitate sau, cu alte cuvinte, de a ridica meseria tradițională de agricultor pe o treaptă mai sus.

E adevărat, în aparență viața satelor iarna este mai lentă. Dar numai în aparență, fiindcă în acest anotimp observatorul poate înregistra dinamica pregătirilor pentru viitor, pregătiri care se integrează organic în succesiunea etapelor anuale ale muncilor câmpului.

Sîntem, cum spuneam, în anotimpul pregătirilor.

Și oamenii muncii din satele noastre îl folosesc din plin.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de S. STEINER

O DISCUȚIE RELUATĂ:
pro sau contra

**dansului
modern?**

Studiu de dans modern cu elevele Școlii de coregrafie din București.

Anchetă realizată de Sanda FAUR

PATRU COREGRAFI ÎȘI SPUN CUVÎNTUL:

Dans modern = balet modern?

Cînd gestul coregrafic devine un act intelectual.
De la dansul academic la expresia corporală liberă.

Este necesară însușirea tehnicii baletului clasic?

Dansul — meditație filozofică.

O întîlnire fericită: jocul popular și creația coregrafică cultă.

Simboluri, metafore, idei: funcții ale dansului modern.

Pe cînd o trupă românească de dans modern?

De fapt, ce înseamnă dans modern? Termenul circulă curent și cu insistență, în accepțiile cele mai diferite, permițindu-și să definească și ultimul tip de «shake», și creațiile coregrafice de elevată intelectualitate ale unor mari dansatori ai secolului, ca Harald Kreutzberg, Kurt Joos sau Martha Graham. Însăși această celebră artistă americană — azi septuagenară dar încă activă — respingea cîndva termenul, socotindu-l sărac și ambiguu, capabil a acoperi

doar sfera dansului executat pe muzică ușoară. Or, de la un twist, fie el interpretat scenic cu har și tehnică de profesionist, pînă la dansul modern cult, de intensă concentrare artistică și de densitate a ideii, este exact distanța de la «Non andare...» al lui Remo Germani la simfoniile unui Stravinski.

Departa de noi gîndul de a nesocoti însușirile deconectante

(Continuare în pag. 8)

ori cheltuitoare de juvenilă vitalitate ale muzicii ușoare și ale însoțitorului ei coregrafic; dar delimitările sînt cu atît mai necesare cu cît confuziile sînt mai posibile și chiar adesea practicate. De aici au și pornit de altfel discuțiile cu interlocutorii noștri:

PETRE BODEUȚ
maestru de balet, artist emerit

ESZTER GONDA MAGYAR
directoarea Școlii de coregrafie București

MIRIAM RĂDUCANU
dansatoare, profesoară la Școala de coregrafie București

GELU MATEI
profesor, maestru coregraf

Ne interesează, în cadrul discuției de față, dansul cult, de scenă, în ipostazele moderne pe care le-a luat în secolul nostru dansul care exprimă cel mai pregnant sensibilitatea și gîndirea contemporană.

**DANSUL CARE
«VEDE IDEI»**

Maestrul Petre Bodeuț simte de la început nevoia unor precizări suplimentare:

— Aș zice că termenul de *dans modern*, chiar așa compromis de multiplele și contradictoriile sale folosințe, are o sferă mult mai largă decît cea a *baletului modern*. Maurice Béjart — de care pomeneași în discuția trecută din «Flacăra» — ca și celebrul coregraf american Balanchine fac balet modern, nu dans modern, iar baletul presupune neapărat

vocabularul coregrafic clasic, poanta.

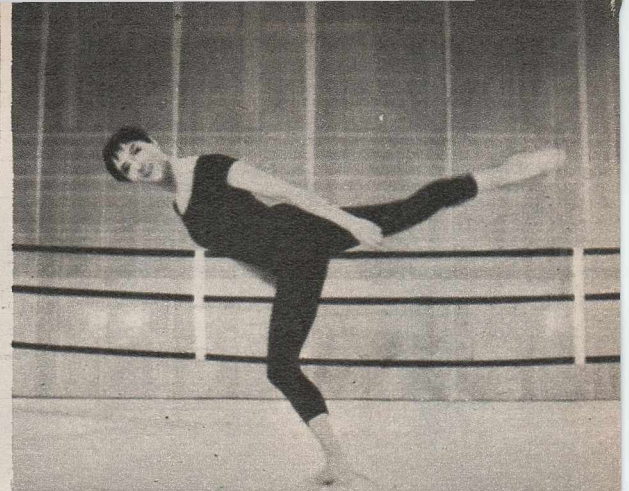
— Și unde intervine, în cazul acesta, noul?

— În faptul că ei au mai eliberat totuși mișcarea de rigidele canoane tehnice, au rupt linia convențională, au dat drumul mișcării corporale. La Balanchine baletul devine o orchestră simfonică, ideea nu mai apare din anecdotică libretului ci din partitura muzicală pe care el știe să o asculte și să o exprime plastic. Dar o exprimă tot prin virtuozitatea limbajului coregrafic academic, a cărui construcție tradițională a păstrat-o, chiar dacă și-a permis unele libertăți ale expresiei corporale.

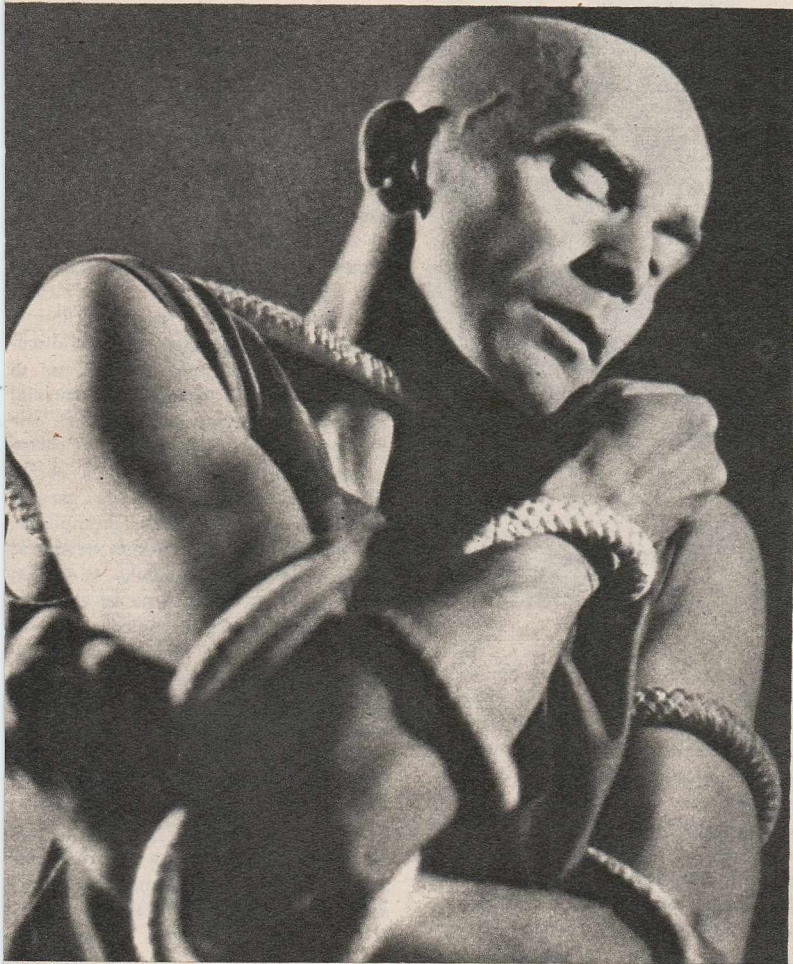

Dansul lui Petre Bodeuț are valoare metaforică și o neobișnuită densitate a emoției.

Trei momente dintr-o creație coregrafică a dansatoarei Miriam Răducanu (imagini din filmul «Concerto grosso»).

Două ipostaze coregrafice ale marelui dansator german Harald Kreutzberg, în care expresivitatea gestului vorbește de la sine.

— Aveți dreptate, Béjart a revenit, după ce a desenat coregrafic cu vigoare și luciditate artistică «Simfonia a IX-a», la un spectacol «Romeo și Julieta» cu un copleșitor de numeros ansamblu, cu o montare de mare fast și strălucire, cu trei rînduri de Romeo și Julieta...

— Vedeți, aici încep diferențierile față de dansul modern. Isadora Duncan a apărut pe scenă singură, în picioarele goale, îmbrăcată în niște văluri, și a dansat trăirile ei interioare, tumultul ei lăuntric. Dansul clasic e un spectacol de teatru, la dansul modern te duci să vezi idei, simțăminte: gestul coregrafic le exprimă direct, sintetizat, concentrat. Artistul nu mai e încorsetat în mișcări legiferate, el își caută singur expresia coregrafică, dar tocmai această totală libertate obligă la o sinceritate totală. De aceea se și spune că în dansul modern trebuie să ai tu de spus ceva, pasișarea e practic imposibilă. Nu poți dansa ca Mary Wigmann, ca Harald Kreutzberg, ca Palucca ori ca Martha Graham, deși — sau tocmai pentru că — acești străluciți dansatori ai secolului nostru au

avut o personalitate covârșitoare, unică, inimitabilă. Am văzut-o dansînd pe Martha Graham în rolul locastei din «Oedip», pe care l-a montat tot ea. Nu făcea piruete, nu zbura, dar gestul ei era atât de plin de sens, de sevă, încît te uluia. Tehnica ei era absolut modernă și personală dar pornea de la cunoașterea perfectă a milenarelor stiluri de dans oriental, a școlii ruse și a celei italiene, a folclorului coregrafic al popoarelor. Fără acesta din urmă nu cred că se poate face o artă de autentică vibrație emoțională și de vigoare a ideii. Dansul popular e, pentru dansatorul modern, o sursă inepuizabilă de inspirație, mai ales cînd acesta are la îndemînă un folclor atât de bogat, cu o stilistică atât de rafinată și poetică, ca cel al poporului nostru.

Petre Bodeuș a demonstrat de altfel, recent, în recitalul său de dans, în ce măsură dansul modern, apelînd la caracteristicile stilistice ale jocului popular și valorificîndu-le prin mijloacele creației culte pot duce la un fenomen artistic de o mare originalitate. Nici o mișcare grațioasă în sine, nici o formă ritmică gratuită; gestul coregrafic capătă însușiri introspective, el exprimă laconic, printr-un proces de esențializare, stări sufle-

tești, idei. Bodeuș dansează coralele lui Bach, el coboară o frescă de pe zidul unei mănăstiri («Frescă basarabă»), el sugerează o întregă epocă îndepărcată, cu poezia și spiritualitatea ei («Dans get»), el trăiește prin mișcare suferințele priveghiului sau satisfacțiile bachice ale zdrobirii strugurilor. Și în toate acestea Bodeuș este el însuși, și totodată și de aceea foarte român și foarte al zilei de azi.

CINE VA PATRONA ARTISTIC O TRUPĂ DE DANS MODERN?

Școala de coregrafie din București a fost concepută inițial și axată, ca programă, pe pregătirea viitorilor balerini de operă, dar iată că și aici se pun problemele însușirii tehnicii coregrafice moderne. Anul acesta dansatoarea Miriam Răducanu, anul trecut însăși directoarea, Eszter Gonda Magyar, au predat ore de dans modern, iar pentru anul viitor

s-a propus chiar înființarea a două secții: una de dans clasic și o alta de dans modern care să poată fi, împreună, în măsură să pregătească atât dansatorii necesari teatrelor de operă cît și celor de operetă, estradă, ansamblurilor folclorice. Prevedere plină de înțelepciune (e drept, cam tîrzie) și utilitate (foarte presantă), dacă ne gîndim cît diletantism se lăfăiește încă în voie prin unele spectacole de revistă și televiziune.

— Am simțit nevoia să introducem în studiu — pentru a îmbogăți vocabularul de exprimare al elevilor noștri — anumite grupe de mișcări care nu sînt folosite în dansul clasic — ne spune Eszter Gonda Magyar. Dansul clasic are cam același plan dinamic, totul e bazat pe ținuta dreaptă a spatelui, pe cînd dansul modern are mișcările mai vii, joase, cambrate, ondulate. Perfect, le

(Continuare în pag. 10)

Folclorul negru a îmbogățit mijloacele de expresie ale dansului modern.

studiem. Dar dansul modern nu și-a precizat încă sistemul său tehnic, el este încă în evoluție și, de cele mai multe ori, diferă substanțial de la un mare artist la altul; or, noi facem școală, avem obligații pedagogice stricte, nu putem fi aproximativi. Mary Wigmann, de pildă, și-a creat un sistem pe baza exprimării intense a sentimentelor umane; Rudolf Laban și-a construit limbajul pe baza liniilor geometrice, mai abstract; Loy Fuller a folosit mult mișcarea voalurilor; Jérôme Robbins a pornit de la folclorul negru: el a montat coregrafic cunoscuta «Povestire din cartierul de vest». Toți acești mari dansatori ai secolului nostru au renunțat la rigorile și virtuozitățile clasicului, au încetat a mai «dansa» în sine și au făcut din dans un prilej de meditație filozofică. În dansul lor și-au pus problemele majore ale epocii, au meditat asupra vieții și morții, asupra războiului, păcii, revoluției. Am văzut de două ori celebrul spectacol coregrafic al lui Kurt Joos, «Masa verde»: prin 1930, când a fost creat, și acum 3-4 ani, când a fost reprezentat din nou la Paris și din nou în cadrul unui festival internațional. Și prima și a doua oară a cucerit Premiul de aur. Nimic nu se «demodase» în el, tema antirăzboinică, ca și excepțional de sugestivă tratare coregrafică își păstraseră acuitatea, forța emoțională.

— După câte înțeleg, sînteți pentru dansul modern, cu rezerve în ce privește predarea lui în școli, dar fără rezerve atunci cînd e vorba de afirmarea unor personalități artistice deosebite. Ce credeți că s-ar putea face la noi pentru promovarea acestei specii artistice? Pentru că, o știți bine și dv., avem coregrafi valoroși care s-au pronunțat în acest sens...

— Fără îndoială, avem. Îl avem pe Trixi Checais, acest om de cultură și dansator desăvîrșit, foarte muzical și cu neobișnute posibilități naturale; o avem pe Miriam Răducanu, o artistă foarte serioasă, care își pune probleme de exprimare esențializată și densă, care face un dans prin excelență intelectual; îl avem pe Bodeuț, care e tot numai poezie și vibrație, care are mult gust și personalitate și un rar simț al plasticității, care pune în tot ce face parfumul țării și poporului nostru; o avem pe Vera Proca, care reușește o atît de personală stilizare a folclorului românesc; și pe Gelu Matei, care a realizat pentru televiziune emisiuni coregrafice pline de interes. Și nu am enunțat aici decît cîteva dintre artiștii noștri. Oare e imposibil să se găsească un patronaj artistic stabil și permanent pentru recitalurile acestor dansatori? Oare nu s-ar putea alcătui un spectacol în care să-și aducă fiecare cîte unele din creațiile lor?

Ne întrebăm și noi: oare e posibil ca o chestiune de organizare administrativă — pe care și-ar putea-o atribui nu fără foloase materiale O.S.T.A. sau chiar Opera bucureșteană — să țină în loc afirmarea unei arte atît de apropiate de sensibilitatea și gustul contemporan?

SĂ RECUNOAȘTEM TELEVIZIUNII CE E AL TELEVIZIUNII

— Personal, socot că fără un sistem, fără o tehnică nu poate exista o artă — ne spune maestrul coregraf Gelu Matei. Dansul modern n-a ajuns însă la un sistem pedagogic și la un vocabular internațional acceptat...

— Și aceasta vă face să-i contestați

dreptul la existență ca specie artistică?

— Nicidecum. Se va ajunge, cu vremea, la formularea unui limbaj «modern» ce va deveni și el fatalmente convențional și fatalmente academic. Oare nu i-au trebuit baletului clasic aproape 150 de ani de existență pînă a venit acel tînăr italian în vîrstă de 17 ani, Carlo Blasis, să-i sistematizeze, în 1820, întreg vocabularul? Și apoi să recunoaștem că meritul acestui gen de artă e de a fi reușit, vorbind în numele libertății totale a mișcării, să scoată din impas baletul într-un moment cînd se închistase, cînd se oprise din evoluția sa. Poveștile romantice cu prinți și prințese nu mai rezistă. Față de evoluția muzicii și față de dependența strînsă a dansului față de muzică era imperios necesară o revizuire a limbajului dansului teatral. Prin dans începea să se exploreze un peisaj uman care nu e numai extrovert, care ține nu numai de relațiile anecdotice ale personajelor ci de frămîntările interioare ale omului... Dar asta nu înseamnă că se poate arunca la coș gîndirea coregrafică a multor secole.

— Spuneți însă și dv. că temele zilelor noastre, personajele de azi nu le mai vedeți tratate în formulele dansului academic, că ele cer un alt mod de abordare a temei, că sparge tiparele coregrafice ale secolului trecut. Ați și lucrat, în acest sens, unele numere coregrafice pentru televiziune.

— Dați-mi voie să spun că, după părerea mea, televiziunea (de atîtea ori pe drept sau pe nedrept criticată) a dovedit mai multă mobilitate și inițiativă, mai multă cutezanță artistică în ce privește găsirea unor modalități noi de exprimare artistică decît oricare alt teatru cu trupă mare și stabilă. E drept, aici se

lucrează într-un ritm ce nu îngăduie calității să-și spună primul cuvînt, dar sper că prin cantitate se va ajunge și la un spor sensibil de calitate.

— Așteptăm și alte sugestii de la dv. în ce privește afirmarea dansului modern.

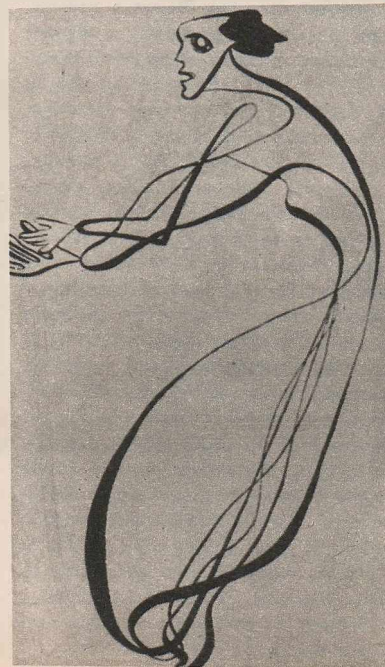
— Poate un festival bienal de dans, organizat la noi în țară, care să ne permită cunoașterea mai amplă a peisajului coregrafic internațional; poate mai mulți tineri trimiși în călătorii de studiu în străinătate; poate un studio experimental (dar nu ca cel de la noi, de la Operă, care s-a născut mort). Și, în orice caz, un specialist care să se ocupe, în cadrul Comitetului pentru Cultură și Artă, numai de problemele dansului... La ora actuală nu există un asemenea post; sîntem cenușărea consiliului muzicii.

«PREFER SĂ VORBESC DE PE SCENĂ DANSÎND»

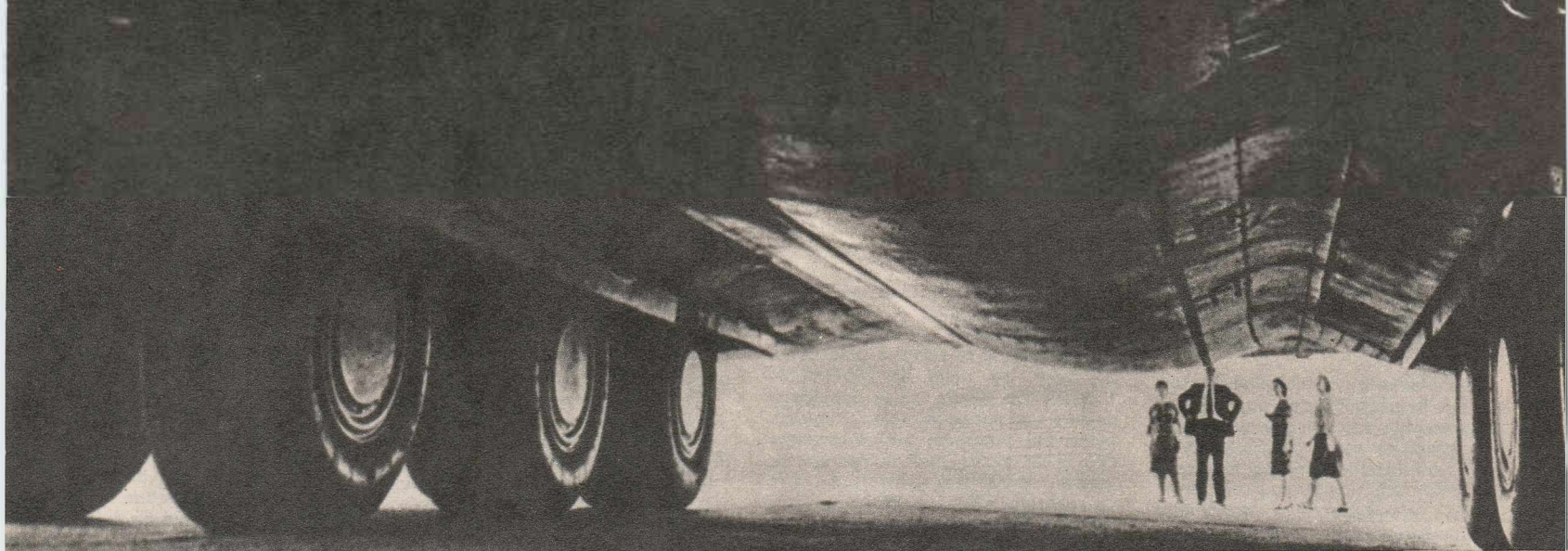
Dansatoarea Miriam Răducanu preferă discuțiilor, veșnicilor discuții teoretice, înfăptuirile concrete. A și dovedit-o de altfel, în cadrul unor recitaluri — din păcate prea puține — care au umplut pînă la refuz sălile de teatru ce i-au acordat ospitalitate.

— Bunăvoința dv., a gazetarilor, a criticilor de specialitate, e știută: discutați de mult, ne invitați și pe noi să discutăm despre problemele dansului modern. Vă sîntem recunoscători, dar nu credeți că e timpul să ni se ofere condițiile de a dansa nu de a vorbi? Firește, mă refer la manifestări care să nu aibă un caracter sporadic, întîmplător, ca cele de pînă acum. Avem nevoie să ne verificăm în fața publicului, să dansăm pentru public. Or, asta nu se va putea fără o preocupare organizatorică susținută: fie o trupă mică de dansatori, fie un ciclu de recitaluri, orice formulă e preferabilă tăcerii, inactivității. Am mai spus-o și altădată: experimentul e necesar, obligatoriu chiar, recunoașterea dreptului la existență a unei varietăți de stiluri, la fel. Avem dansatori buni, care studiază cu pasiune de ani de zile, ei pot exprima spiritualitatea epocii noastre și pot demonstra viabilitatea unor formule coregrafice noi. Îngăduiți-ne nouă să vorbim de pe scenă dansînd.

Imaterialitatea dansului Marthei Graham a fost astfel sugerată într-un cunoscut desen al Charlottei Trowbridge.

Începe era avioanelor gigant

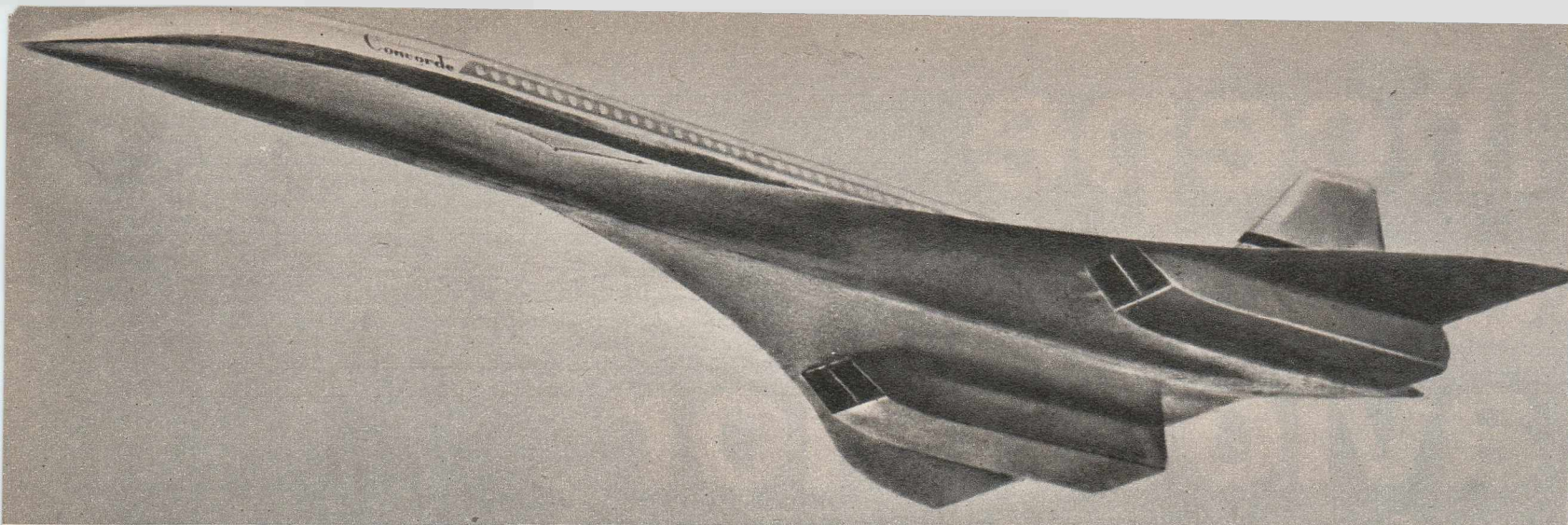

**În curînd
pe magistralele
aerene
ale lumii
își vor face
apariția
avioane
de pasageri
cu care
vom călători
prin stratosferă,
la altitudinea
de 18-20 km,
cu viteza
de 2 500 km
pe oră.**

Gigantul Antonov-22, «Anteu», văzut dintr-un unghi neobișnuit. Acest subsonic de cursă lungă, capabil să transporte 720 pasageri (sau 300 pasageri și 50 tone mărfuri), va deservi liniile aeriene sovietice probabil în 1969-1970.

Aripile avionului «Boeing-747» sînt mobile: ele «se string» în cursul zborului și «se deschid» la aterizare.

Macheta avionului «Concorde». Pentru moment «Concorde» are un avans apreciabil față de rivalii săi americani.

Se poate afirma că aviația este una din disciplinele care exprimă în modul cel mai pregnant stadiul de dezvoltare a științei și tehnicii la un moment dat. Ea a evoluat atât de rapid, atingând nivelul extraordinar de astăzi, tocmai mulțumită valorificării rezultatelor obținute în cele mai diverse ramuri ale științei și tehnicii.

Cu doar douăzeci de ani în urmă, viteza celor mai rapide avioane de pasageri nu depășea 400 km pe oră, pe când în prezent avioanele cu motoare turboreactoare și turbopropulsoare zboară pe liniile continentale și transoceanice cu aproape 1000 km pe oră. Magistralele aeriene ale lumii sînt parcurse zilnic de cunoscutele avioane «Boeing-707», «IL-62», «Caravelle», «IL-18», «Comet 4» și multe altele, care deservesc călătorii cu o precizie demnă de admirat, concurînd toate celelalte mijloace de transport.

Dar ce se poate spune despre viitorul apropiat?

PESTE ZECE ANI — UN MILIARD DE CĂLĂTORI PE CALEA AERULUI

Trecerea de la avioanele de transport utilizate în prezent la cele supersonice se va efectua prin avioane subsonice, cu capacitate mare de transport și mare rază de acțiune. Ca tip reprezentativ cităm avionul «Boeing-747», ce se găsește în construcție și despre care se afirmă că va intra în acțiune în septembrie 1969 pe liniile aeriene ale întreprinderii Pan American World Airways, care a și comandat 25 de aparate. Această companie a transportat în anul 1965 un număr de 5 940 000 pasageri și prevede pentru anul 1971 dublarea traficului său, de unde și necesitatea de a poseda avioane de acest gen.

Cvadrireactorul «Boeing-747» costă o sumă enormă: 187 000 000 dolari. Totuși, prin faptul că va transporta 490 pasageri cu o viteză de aproape 1 000 km pe oră, puțin acoperi fără escală o distanță de 9 600 km, el va concura serios celelalte tipuri de avioane de transport. Într-adevăr, cu cît numărul locurilor este mai mare și cu cît frecvența zborurilor crește, cu atît se micșorează prețul transportului pe kilometru și deci, implicit, sporește numărul călătorilor. Lățimea fuzelajului acestui avion permite așezarea a cîte zece fotolii într-un rînd, amplasate în cîte trei grupuri, dînd interiorului aspectul unei săli de spectacol.

Tot din această categorie de avioane subsonice-gigant, propulsate de cîte patru motoare turboreactoare, fac parte: «DC-8 Super 61» (S.U.A.), care va intra în exploatare în acest an; avionul sovietic turbopropulsat «Antonov-22», care va intra în funcțiune începînd din 1969-1970; «L-500-1» (S.U.A.), proiectat ca să transporte în 1975 un număr de 902 pasageri, cu viteza de 800 km pe oră, raza de acțiune atingînd 10 000 km.

Necesitatea construirii unor asemenea giganti ai aerului este impusă de însăși creșterea traficului aerian de pasageri. Astfel, în ziarul francez «Combat» se arăta recent că, pornind de la ritmul actual de creștere a numărului de pasageri transportați pe calea aerului, se prevede că acesta va atinge în 1971 500 milioane de pasageri, iar peste zece ani... un miliard!

Obiectivul principal al industriei aéro-

nautice îl constituie însă avionul de pasageri supersonic.

Costul studiilor, proiectării, realizării și punerii la punct a unui astfel de avion se ridică la 800 000 000-1 000 000 000 dolari, sumă fabuloasă pe care nu o pot suporta decît bugetele celor mai puternice țări industriale. Din acest motiv, pînă în prezent se cunosc numai trei proiecte în curs de realizare. «Tupolev-144», cu patru motoare turboreactoare, pentru 121 pasageri, realizînd viteza de 2 500 km pe oră și cu o rază de acțiune de

6 500 km, va fi terminat în 1968. Cunoscutul «Concorde» (anglo-francez), cvadrireactor pentru 136 pasageri, va avea o viteză de 2 340 km pe oră și o rază de acțiune de 6 500 km, în timp ce avionul american «SST», avînd aripile cu suprafață variabilă și tot patru turboreactoare, va putea transporta 250 pasageri, cu o viteză de peste 3 000 km pe oră.

UN FACTOR ESENTIAL: RENTABILITATEA

Deși în prezent există mai multe tipuri de avioane supersonice militare în exploatare, realizarea avionului supersonic de pasageri pune încă multe probleme tehnico-științifice foarte greu de rezolvat, cît și problema stabilirii caracteristicilor tehnico-economice de care depinde rentabilitatea.

Din studiile specialiștilor rezultă că viitoarele expresuri aeriene cu viteze supersonice vor trebui să îndeplinească următoarele condițiuni:

- să realizeze o viteză de croazieră în jurul a 2 300 km pe oră, ceea ce corespunde unei încălziri aerodinamice «suportabile» a învelișului;
- să poată transporta o sarcină

utilă de 12 000-18 000 kg, reprezentînd 120 pînă la 160 pasageri, bagajele lor, colete și mărfuri;

— să aibă o rază de acțiune de 6 000 6 500 km;

— durata în exploatare să fie foarte mare: 25 000 pînă la 30 000 ore de zbor pentru «celulă» și 1 500 pînă la 2 000 ore de zbor pentru motoare;

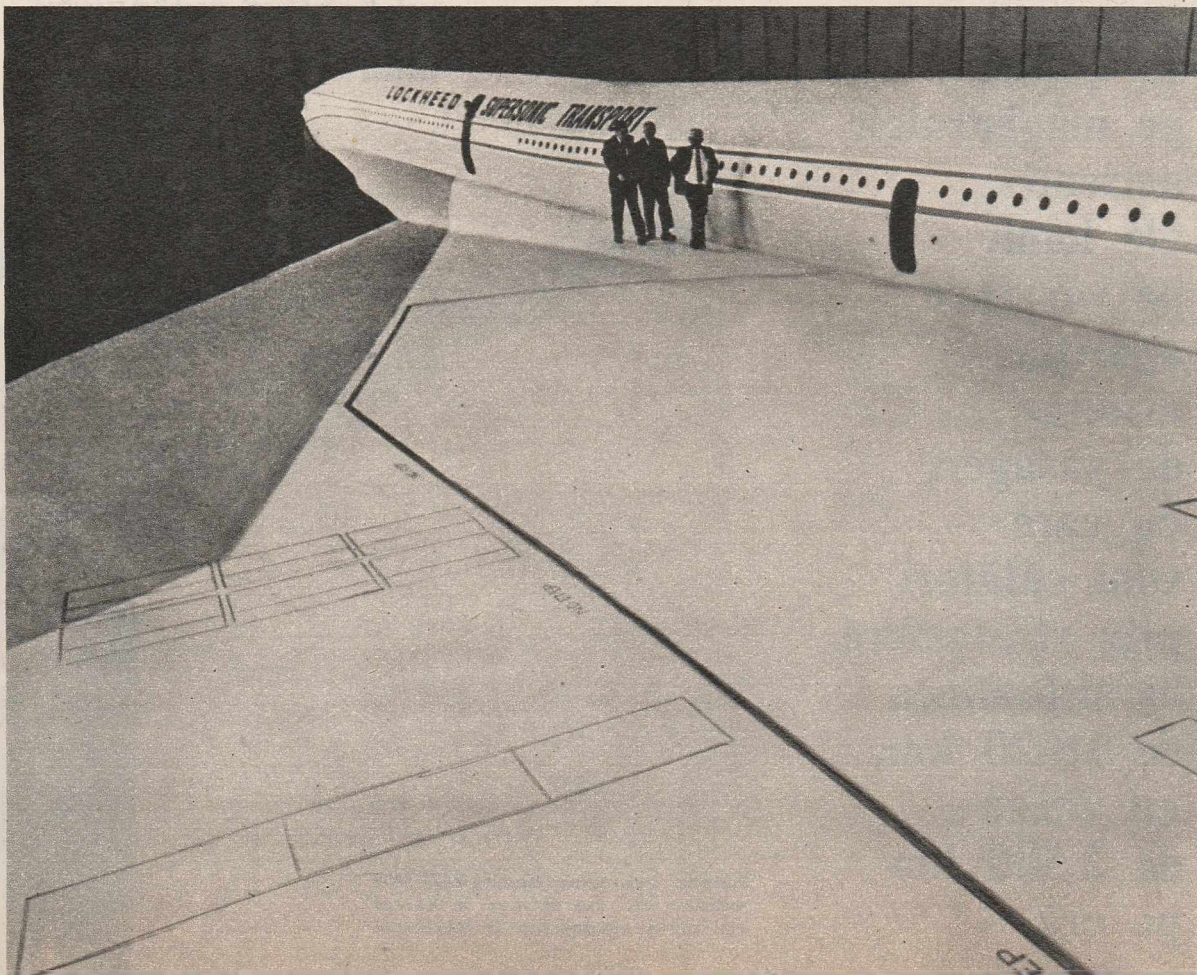
— în fine, să poată să-și urmez zborul pînă la cel mai apropiat aerodrom chiar în cazul defectării a două din cele patru motoare.

În Occident se duce o luptă acerbă cu serioase implicații economice și politice pentru acaparea întâietății în transportul aerian supersonic.

Făcînd o comparație între avionul subsonic «Boeing-747» și viitorul avion supersonic «Concorde», să precizăm că primul va traversa Atlanticul de la New York la Paris în șapte ore, iar cel din urmă în numai trei ore (dar cu un preț dublu pe kilometru). Care din ele va fi preferat? Aceasta depinde de numărul celor care vor dori și va putea plăti un preț de două ori mai ridicat pentru a efectua traversarea în mai puțin de jumătate de timp.

Pentru prevenirea oricăror accidente ale avioanelor-gigant trebuie c

«Promenadă» pe aripa avionului supersonic de pasageri «SST», proiectat de firma Lockheed.

motoarele acestora să fie turboreactoare deosebit de puternice, economice, dar mai ales absolut sigure în exploatare.

«Concorde» va fi înzestrat cu turboreactorul «Bristol-Olympus 593», care poate dezvolta 30 000 CP, iar pentru un timp scurt — folosind o «post-combustie» suplimentară după turbină — chiar 100 000 CP!

Despre motoarele turboreactoare ce vor echipa «TU-144» nu s-au publicat date precise, dar apare clar că, pentru a asigura viteza de 2 500 km pe oră, ele vor trebui să dezvolte o putere superioară celor montate pe avionul franco-britanic.

Prototipul motorului care probabil va propulsa avionul supersonic american «SST» și-a început recent probele și este construit de firma «Pratt & Whitney» a companiei «United Aircraft», care a concurat cu «General Electric» pentru construirea motoarelor acestui avion.

Se pare că în Occident concurentul principal al avionului supersonic «Concorde» va fi «SST» care, dacă va realiza viteza preconizată și va zbura cu încălzirea completă, va putea transporta pasagerii cu un preț de cost redus cu 15% față de rivalul său. În această situație se crede că subsonicul «Boeing-747» și supersonicul «SST» vor avea preponderență, reușind să se dovedească mai economici decât «Con-

corde». În orice caz, ultimul are un avans care nu poate fi neglijat...

EXPRESUL AERIAN ȘI CÎTEVA DIN PROBLEMELE SALE

Examinînd schemele constructive ale avioanelor de transport supersonice, constatăm că forma triunghiulară de «ripă zburătoare», cunoscută sub denumirea «delta», pare cea mai indicată. În adevăr, cu excepția avionului «SST», cu suprafața aripilor variabilă, toate proiectele au înclinat spre această formă; fuzelajul va fi foarte alungit, avînd secțiunea transversală variabilă, astfel încît suprafața frontală a aparatului să nu crească brusc în zona «încastrării» aripilor; în acest fel se reduce «rezistența de undă».

Zborul cu o viteză de două ori mai mare decît a sunetului, într-un mediu exterior în întregime incompatibil cu viața omenească, pune probleme complexe, noi și greu de rezolvat, nu numai tehnicienilor ci și biologilor și medicilor. Să ne oprim asupra citorva dintre acestea.

La «presurizarea» cabinei pasagerilor și a echipajului trebuie să se aibă în vedere nu numai presiunea scăzută, ci și compoziția chimică a «exteriorului». La altitudini cuprinse între 16 000 și 50 000 m se găsește «zona ozonului», gaz care în cantitate mare produce un efect toxic și iritant asupra orga-

nismului uman. Deci climatizarea aerului la înălțimea la care va zbura «Concorde», bunăoară, trebuie studiată și soluționată alt fel decît în cazul avioanelor care se ridică în prezent la 10 000-12 000 m.

Asigurarea climatizării se complică și prin aceea că învelișul exterior al aparatului se va încălzi în unele puncte pînă la plus 150°C, iar în stratosferă va înfrunta geruri de minus 50°C. Va trebui deci să se răcească interiorul avionului în timpul urcării la înălțimea de zbor normal și în timpul coborîrii, și să se încălzească în timpul zborului de croazieră.

Un alt aspect: la înălțimile curențe de zbor ale avioanelor supersonice radiația cosmică ionizantă va putea deveni periculoasă pentru ocupații avionului, impunînd utilizarea unor materiale speciale.

În fine, cunoașteți desigur «detunătura sonică» provocată de undele de șoc ce însoțesc avioanele supersonice și care se transmite pînă la sol, unde se percepe ca o bubuitură de tunet. Or, intensitatea ei crește proporțional cu greutatea și viteza avionului supersonic și scade cu cît înălțimea la care se zboară este mai mare. Pentru a evidenția efectele ei, cităm cazul pilotului Hustler care, zburînd cu un avion supersonic de la New York la Los Angeles și înapoi în 4 ore și 40 de minute și aflînd după aterizare ce ravagii a

făcut pe pămînt, a conchis: «Totul a mers bine, am zburat cu 2 400 km pe oră și pe pămînt am spart 13 000 de geamuri».

OCOLUL PĂMÎNTULUI ÎN «ERA SUPERSONICĂ»

Desigur, toate aceste dificultăți vor fi în cele din urmă învinse. Iată însă și o dificultate care, cel puțin unora, le pare a fi mai greu de înlăturat: pasagerii avionului supersonic vor trebui să se obișnuiască cu parcurgerea extrem de rapidă a mai multor fusuri orare, și deci cu diferite perturbații în ce privește somnul, pofta de mîncare și funcțiile vegetative.

Echipajele vor conduce acești giganți ai aerului prin intermediul unei instalații electronice complexe, asigurînd automat atît navigația aeriană cît și decolarea și aterizarea.

Mulțumită avioanelor de transport supersonice care în cîțiva ani vor deservi marile magistrale aeriene ale pămîntului, nu sîntem departe de a realiza înconjurul globului terestru în 24 ore. Acest voiaj se va putea înfăptui zburînd de la est spre vest numai ziua. Mai precis, pasagerii vor rămîne practic «la aceeași oră» în timp ce vor efectua acest magnific zbor! Ce ar zice Jules Verne?

Ing. Constantin C. GHEORGHIU

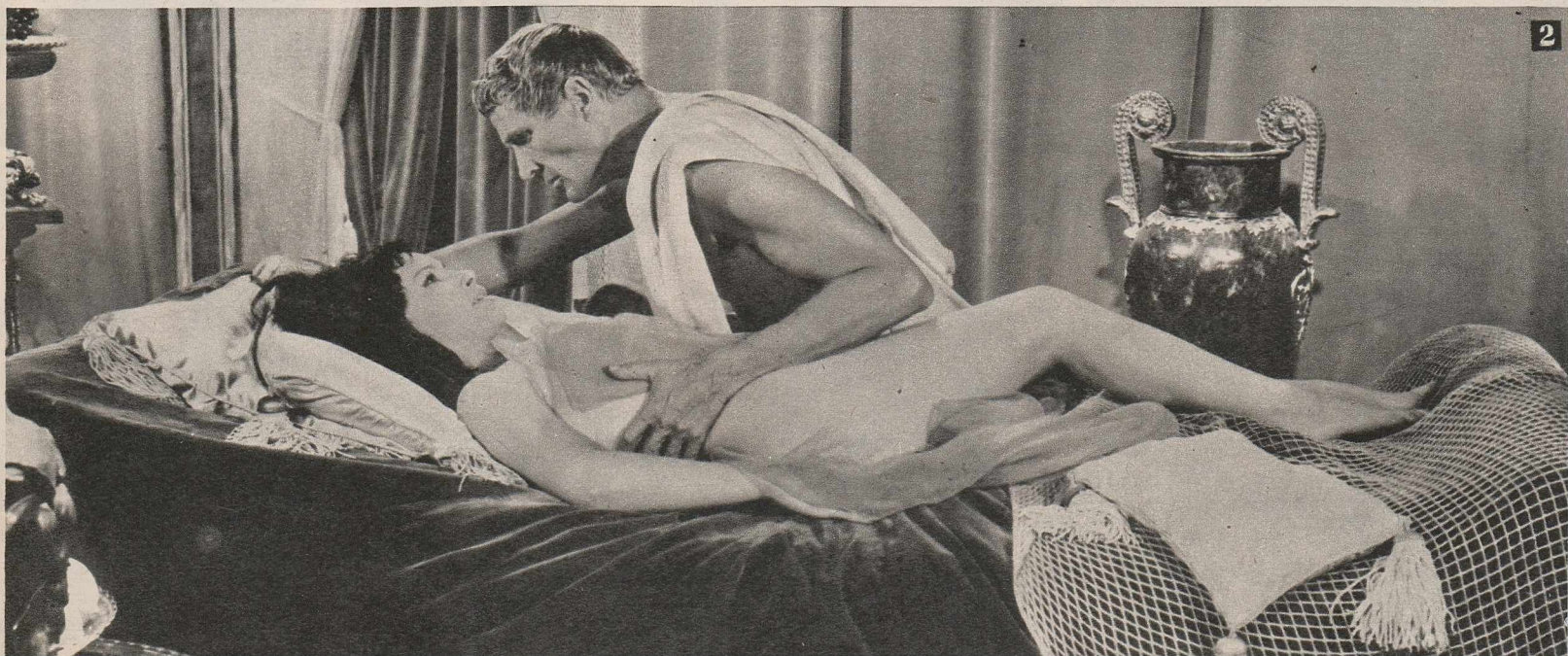
Aproape cinci sute de pasageri este capacitatea de transport a avionului «Boeing-747», care va circula peste cîțiva ani pe magistralele aeriene ale lumii. Interiorul aparatului aminteste de o sală de spectacol de mărime mijlocie...

O AMPLĂ FRESCĂ ISTORICĂ:

DACII

Istoricul Pliniu cel Tânăr către Caninius Rufus: «Foarte bine faci că te pregătești să descrii războiul cu dacii. Căci ce subiect e atât de actual, atât de bogat, atât de vast și, în sfârșit, atât de poetic...?»

«Dacii», realizare de prestigiu a cinematografiei românești, dovedește cu prisosință că marele film istoric, elaborat cu supunere la obiect, la obiectul trecutului încremenit în documente, poate deveni un act de cultură propriu și absolut necesar unei cinematografii naționale. Nu amploarea cifrică, gigantismul desfășurărilor de forțe ori încordarea nedomolită definesc această recentă creație a cineaștilor noștri, ci capacitatea de a ordona mărturiile istoriei (cele care ne-au rămas) și roadele fanteziei în jurul unor sensuri majore, semnificative, intrate de mult în conștiința noastră: dorința neîntinată de libertate și demnitate, de statornicie pe aceste pământuri, este o permanență a spiritului național românesc; ea vine de departe și ne conferă un loc anume în geografia spirituală a lumii.

Pregătirea înfruntării cu Domițian — moment de seamă în existența statului dac — este un nucleu dramaturgic-magnet ce atrage către el toate firele acțiunii (chiar și pe cele care păreau la început a fi ușor atinse de sentimentalism), după o riguroasă logică artistică: în numele ei, personajele traversează ecranul nu ca niște fantoșe goale de gânduri și trăiri, suporturi ale anecdoticii, ci ca făpturi de o mare frumusețe și plinătate interioară. Mindria de a aparține și de a conduce un neam destoinic, voința neclintită a lui Decebal, iuțea intuițiilor sale în relațiile cu romanii, înțelepciunea sa — toate acestea răsfrînte la scara întregului popor — sînt enunțate cu o remarcabilă putere de sinteză și sugestie care aparțin deopotrivă scenariului (Titus Popovici) și gândirii regizorale (Sergiu Nicolaeșcu). Refuzul de a se lăsa furat de un descriptivism istoric care, oricît de spectaculos ar fi, pînă la urmă tot găunos se arată, se dovedește aici o adevărată cheie de boltă: hirjoana celor doi copii ai lui Decebal la începutul filmului, într-un decor dătător parcă de liniște și stabilitate sufletească, petrecerea dacică, așază dintr-o dată întreaga evoluție ulterioară sub semnul unei intense dorințe de pace. Greutatea războiului cu romanii este sugerată mai apoi nu numai de organizarea impunătoare, geometrică, a acestora, ci și de vorbele agere cu care Decebal își caracterizează adversarul: «Au pierdut bătălii, dar n-au fost învinși niciodată».

Finalul, cu un montaj ce trece brusc de la imaginea dinamică a oamenilor angajați în bătălie la cea încremenită în basoreliefurile Columnei lui Traian, saltă dintr-o dată gîndul din planul prezentului în cel al viitorului, dîndu-i perspectiva istoriei, conștiința dăinuirii acelor fapte în memoria veacurilor ce aveau să vină.

Spiritul selectiv și sintetic al cineaștilor a funcționat deplin și atunci cînd a fost vorba de crearea atmosferei, de fixarea acelor trăsături definitorii pentru universul mitologic plămîuit pe meleagurile noastre. Culoarea timpurilor, dacă se poate spune așa, ne este transmisă prin câteva gesturi esențiale ce închid în ele o încreagă atitudine în fața marilor întrebări: viața, moartea. Credința dacilor într-o a doua viață, cea nepămînteană, undeva în ținutul imaginar al lui Zamolxe, conceput însă ca o prelungire a vetrei străbune, le poruncește să nu-și incinereze morții înainte de a le așterne în palmă un pumn de țărîna. Reluarea — pe parcursul filmului — a acestui simbol al veșnicului atașament față de glie în cazurile a trei sfîrșituri omenești diferite (sinuciderea prizonierului dac, sacrificarea fiului lui Decebal și moartea lui Severus, general roman de origine dacă) punctează tulburător acel univers mitologic amintit. O viziune plastică preocupată și ea nu de efectele în sine, ci de integrarea armonioasă în acest tot unitar care este filmul, contribuie în bună măsură la expresivitatea limbajului cinematografic. Nu e cazul să insistăm acum asupra multelor amănunte de compoziție a imaginii, a luminii, a culorilor (excelente, mai ales acele tonuri șterse ce păstrează parcă în ele răceala fierului și a stîncii), dar nu avem dreptul să nu amintim cel puțin două-trei remarcabile secvențe ieșite din mișcările de aparat ale operatorului Costache Ciubotaru: plimbarea lui Decebal și a lui Severus prin templu, jertfirea lui Cotiso, prăbușirea trunchiurilor de copaci peste armata romană, moartea lui Fuscus la marginea apei ori prim-planurile lui Decebal — mai ales cel în ploaie — adevărate portrete psihologice.

Dincolo de monumentalitatea personajelor, interpreții le-au conferit o fierbere lăuntrică etern umană: un Decebal masiv, de granit, scăpărător în diplomație, în înțelepciunea sa un pic tristă, ca și în vitejie, acesta este Amza Pellea; un Severus minat de toate elanurile nobile ale tinereții — Pierre Brice; un Cornelius Fuscus obosit dar demn — Georges Marchal; o Medă cînd blindă, cînd cu neînduplecări bărbătești — Marie-José Nat.

Talentul, dar nu numai atît, devotamentul artistic al unui alt numeros grup de actori de frunte — György Kovacs, Emil Botta, Septimiu Sever, Mircea Albulescu — și-au spus cuvîntul la reușita acestei vibrante pagini de istorie.

Magda MIHĂILESCU

- 1 Una din tumultuoasele scene de bătălie din film.
- 2 În culisele taberei romane: cortul generalului Fuscus.
- 3 Întrecere amicală, am spune noi astăzi. Cei care își încearcă puterile sînt romanul Marcus (Sergiu Nicolaeșcu) și fratele lui Decebal (Mircea Albulescu).
- 4 Decebal, ultimul și cel mai puternic rege dac. Un rol masiv, o interpretare pe măsură: actorul Amza Pellea.
- 5 Meda și Cotiso, copiii lui Decebal: Marie-José Nat și studentul Alexandru Herescu.
- 6 Fuscus (Georges Marchal), Severus (Pierre Brice), Attius (Geo Barton): trei destine cu o evoluție neașteptată.

Dio Cassius despre Decebal: «Era priceput în ale războiului și iscusit la faptă, știind cînd să năvălească și cînd să se retragă la timp, meșter în a întinde curse, viteaz în luptă, știind a se folosi cu dibăcie de o victorie și a scăpa cu bine dintr-o înfrîngere, pentru care lucruri el a fost mult timp pentru romani un potrivnic de temut».

cititorii fotografiază

despre o broșură deosebit de utilă

Cititorul Mircea Ghiță din Craiova face, în scrisoarea sa către redacție, o serie de considerații în general pozitive cu privire la aspectul grafic al publicației noastre. După ce pune câteva întrebări din cele mai diferite domenii, cărora le vom da răspunsul cuvenit, cititorul nostru ridică o problemă ce merită a fi menționată: «În ultimii ani — ne scrie tov. Ghiță — se editează anual o broșură de cea mai mare importanță pentru zeci de mii de tineri din țară — «Admiterea în învățământul superior». Apreciez, în legătură cu aceasta, că numărul de exemplare ce se pune în vânzare este cu mult sub minimul trebuincios. Astfel, la Craiova broșura respectivă pentru admiterea în anul 1966-1967 a dispărut din librării într-o oră. În prezent se editează — arată în continuare corespondentul — cărți de literatură sau științifice în tiraje impresionante. De ce tocmai această broșură atât de solicitată să nu fie tipărită în cantități necesare? Pun această întrebare revistei «Flacăra» sperând ca astfel problema să fie soluționată de organele competente, prin intermediul dv.» Iar noi publicăm prezenta în atenția Ministerului Învățământului.

de bun augur

«Am remarcat în ultimele numere ale revistei, dar mai pregnant în nr. 6, câteva elemente noi, de bun augur pentru profilul rubricii «Cadran internațional». Astfel își începe scrisoarea cititorul Dan Ionescu din Iași. Corespondentul nostru explică apoi că e vorba de învierea acestei rubrici prin introducerea, în ultima vreme, a numeroase corespondențe din străinătate. «Numărul 6 — ne arată tov. Dan Ionescu — a constituit în acest sens o surpriză plăcută, conținând în cele două pagini ale «Cadranului» numai corespondențe din străinătate. Mi-au plăcut mai cu seamă «Pină la berberii din munți» de Cristian Popișteanu, «Pe firul subțire al râului Senne» de Horia Liman și «Cathy — pe micul ecran B.B.C.» de Gordon Schaffer. Rog redacția să continue pe această linie». Asigurăm pe cititorul nostru că sintem preocupați în permanență de îmbogățirea conținutului revistei. Ne referim între altele la o nouă modalitate de abordare a problemelor internaționale, în cadrul cărora își vor găsi loc, desigur, și corespondențele de peste hotare.

un cămin cultural inactiv

Scrisoarea este semnată de tov. Nicu Gh. Rusu, un vechi corespondent al revistei noastre,

și de încă alți nouă tineri țărani cooperatori din comuna Todirești, raionul Pașcani. Ei ne scriu pentru a-și manifesta nemulțumirea față de unele stări de lucruri din comuna lor. E vorba de activitatea ce s-a desfășurat în cadrul căminului cultural construit de sătenii din Todirești în anii 1955-1956 și care în ultima vreme a fost sistată. Căminul avea echipe de dansuri și de teatru, prezența cu regularitate filme, organiza tot felul de manifestări. Dar în anul 1964 s-a hotărât renovarea căminului. Lucrările s-au tergiversat timp de doi ani pentru ca, la numai trei luni de la terminarea lor, să se constate că din plafon cad bucăți de var și de tencuială, că instalația electrică, care a fost defectuos executată, trebuie să fie demontată, că inventarul căminului (șah, table, rummy, două aparate de radio, o vioară, un acordeon și o chitară, două aparate de proiecție cinematografică) s-a «volatilizat». Locul unde se află unele din ele a putut fi identificat: de exemplu, aparatele de proiecție sint la centrul de comună Stroiști, iar amatorii de cinema sint invitați să străbată 4 km pînă acolo.

Semnatarii scrisorii cer să se ia măsuri pentru remedierea situației.

Semnalăm comitetelor de cultură și artă al raionului Pașcani și al regiunii Iași cele de mai sus, convinși că se vor întreprinde cele necesare pentru ca la Todirești să se poată duce activitatea culturală intensă dorită de săteni.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Mina Năstase, elevă, 17 ani, Lipova, str. Matei Corvin 39; cinema, ilustrate; Nelu Stoica, lăcătuș mecanic, 24 ani, Galați, str. Școlii 76; teme diverse, literatură, sport, ilustrate; Gina Andrei, contabilă, 24 ani, Buzău, str. Democrației 10; muzică ușoară, ilustrate; Petrona Bolboceanu, elevă, com. Traian, rn. Măcin; teme diverse; Maria Conac, elevă, 18 ani, com. Ciocchiuța, str. Cpt. Mihuleșcu 38, rn. Strehai; ilustrate; Lucica Șorea, elevă, 17 ani, Vaslui, str.

Ștefan cel Mare 37; teme diverse, ilustrate; Gheorghe Cozac, laborant, 23 ani, Brașov, str. N. Bălcescu 16, ap. 6; cinema, ilustrate; Gabriela Truș, elevă, 17 ani, Lupeni, str. Ecaterina Teodoroiu 11; cinema, ilustrate; Ana Sanislav, elevă, 18 ani, com. Unirea II, str. Bălțareț 177, rn. Aiud; ilustrate; Mihai Jigău, învățător, 22 ani, com. Valea lui Ion, rn. Bacău; muzică, literatură, cinema, radiotehnică; Claudia Catană, elevă, Zalău, str. Gh. Doja 2; teme diverse, ilustrate; Viorica Stavron, elevă, 16 ani, Timișoara, str. Aluniș 12; cinema, ilustrate; Tudor Neamtu, elev, Arad, str. Mucius Scaevola 50; teme diverse; Florica Apostol, elevă, com. Ștăndrei 747, rn. Timișoara; teme diverse, muzică ușoară, sport, ilustrate; Valentina Humă, elevă, Vaslui, str. Podul Înalt 7; teme diverse, cinema, ilustrate; Dinu Cristian, elev, Bușteni, str. Libertății 138; cinema, ilustrate; Clemy Zamfir, învățătoare, Șc. generală com. Axintele, rn. Lehliu; teme diverse, ilustrate; Elena Toma, elevă, 17 ani, Brăila, str. Alexe Andrei 117; ilustrate; Valerian Matache, funcționar, 19 ani, Slobozia Veche, str. Cuza Vodă 38, reg. Buc.; teatru, matematică, judo; Cati Parușev, elevă, Tulcea, str. Traian 9; teatru, cinema, ilustrate; Gloria Enescu, studentă, Iași, Complex stud., cămin 6, cam. 57; ilustrate; Doina Dumbravă, studentă, com. Vrîncioaia, sat Poiana, rn. Focșani; ilustrate; Maria Opreșan, elevă, com. Crăiești, rn. Bujor, reg. Galați; cinema, ilustrate; Caliochia Popa, contabilă, 19 ani, com. Liesti, rn. Galați; cinema, ilustrate; Mihaela Rugină, contabilă, 19 ani, com. Teșu, rn. Tecuci; cinema, ilustrate; Georgeta Istrate, contabilă, 19 ani, com. Cudalbi, rn. Tecuci; ilustrate; Cornelia Sava, elevă, 17 ani, Tirgovște, str. Poet Alexandrescu 27; muzică ușoară, cinema, ilustrate; Silvia Munteanu, elevă, Constanța, str. Străjerului 8 bis; ilustrate; Ion Jianu, muncitor, Uricani, alea Trandafirilor, cămin 2, cam. 17, rn. Petroșani; teme diverse, sport, ilustrate; Costel Vasile, marinar, 23 ani, Constanța, bd. Lăpușeanu 106, bl. L1, sc. E, ap. 82; teme diverse, ilustrate; Dragomir Popințiu, lăcătuș mecanic, 22 ani, Iași, str. Decebal 4; ilustrate; Mioara Căprioară, elevă, 17 ani, Constanța, str. Murgurului 74;

teatru, sport, ilustrate; Minică Dudușche, conducător auto, 20 ani, com. Cujmir, rn. Calafat; despre reg. Oltenia; Cornelia Buium, elevă, 16 ani, Piatra-Neamț, str. Bicazului 68; ilustrate; Victor Bimbiric, tehnician electronist, 23 ani, București, str. Sighet 56, rn. 1 Mai; televiziune, sport, ilustrate; Nina Murărescu, elevă, com. Zărnești, str. Mănești 205, rn. Curtea de Argeș; teme diverse; Ilie Milin, mecanic întreținere, 35 ani, Timișoara I, căsuța poștală 6; schimb de ziare și reviste ilustrate; Ionica Pascu, elevă, 16 ani, Brăila, str. Diana 2; ilustrate; Petru L. Han, sudor, 20 ani, Teliucul Mic, str. Voicu Cneazul 1, et. 1, ap. 3, reg. Hunedoara; teme diverse; Maria Molnar, muncitoare, 24 ani, Sînnicolau Mare, str. Albina 6; teme diverse; Marian Frincu, mecanic, 22 ani, Ploiești, str. Nucilor 10; ilustrate; Maria Stan, elevă, Brăila, str. Roșiori 170; teme diverse.

în câteva rînduri

Rodica Dumitrescu, Tirgovște. 1) Ar fi cu totul inutil să revenim asupra unor subiecte pe care lucrarea «Șapte monumente ale arhitecturii antice» de G. Chițulescu și T. Chițulescu (Ed. tehnică) le-a tratat pe larg. Căutați cartea și citiți-o. 2) Am luat notă de dorința dv.: fișă filmografică — Robert Hossein. 3) Adresa actorului Șerban Cantacuzescu: Teatrul «Ion Creangă», str. G-ral Eremia Grigorescu 24, rn. 30 Decembrie, București. 4) Interpretul rolului Fantomas este Jean Marais. **Maria Sava, Aiud.** Dacă Mike Marshall și cele două acțiunile la care vă referiți se vor evidenția în mod deosebit pe căminul creației cinematografice, să fiți conștienți că paginile de film ale «Flăcării» vor sublinia evoluția lor prin texte și fotografii.

Rodica Pașol, Buzău. Remarcăm cu satisfacție că urmăriți cu multă asiduitate și sinteți la curent chiar cu cele mai mici texte ce apar în revistă. De aceea vă răspundem că interpretul dv. preferat se bucură și din partea noastră de aceeași prețuire. Ca atare, sperăm să-i publicăm fotografia pe copertă. **Ecaterina Velea, Tulcea.** Michèle Mercier nu figurează

Pe marginea lacului — Vicor Voicu Vedeo.

Întrebându-l potecile Făgărașului — Aurel Balaban.

Teatrul în Sighișoara — Dieter Moyrer.

Locamdată în planurile noastre tematice pentru coperte. Un prezentat-o însă în cursul nului trecut în cadrul unei fișe imografice.

Jeny Popa și Doina Niculescu, București. 1) Pentru a-resa unuia din actori vă ru-ăm vedeți răspunsul dat mai us cititoarei Rodica Dumitres-u. 2) Melaniei Cirje scrieți e adresa Teatrului «C. I. Not-ara», bd. Magheru 20, Loco.) Date despre orașul Tg. Mu-eș au apărut în cadrul rubricii «Orașele patriei» din «Flacăra» r. 32/1966. 4) Am luat notă e cererea dv. cu privire la întărețul preferat.

Ana Zait, com. Jurilovca. Cel vai competent răspuns în pro-blema ce vă interesează îl puteți rimi din partea Muzeului re-ional din Constanța, căruia rmează să vă adresați.

Zaharia Pop, Timișoara. Ne are rău că trebuie să vă con-razicem: asimetria literelor ca-e compun titlul de pe coperta evistei noastre este doar apa-entă. Literalele sint așezate la listanță egală una față de cea-altă. Nu înseamnă însă că vom ămîne totdeauna la formula ctuală a scrierii titlului.

Cristina-Elvira Miluteanu, Tr. Severin. 1) Problema publicării unui nou roman ilus-trat continuă să se afle în aten-ția redacției noastre. 2) Exact n ziua primirii scrisorii dv. dorința v-a fost satisfăcută: Doi-ra Badea pe coperta nr. 4 din 21 ianuarie 1967.

Nina Breban, Zalău. Nu ni se pare de loc nepotrivită pro-ponerea dv. ci, dimpotrivă, per-ect logică. Noțiunea de «mo-derm», de «contemporan», în societatea noastră trebuie bine analizată și definită. Redacția noastră a publicat în anul 1966 o anchetă pe această temă. Nu este de loc exclus însă să mai revenim.

Mariana Itoafă, Constan-ța. Nu, pe copertă nu a apărut fotografia actorului Richard Widmark, ci doar la fișa sa fil-mografică din nr. 35/1966.

NOTĂ

Cititorii care se adresează re-dacției și doresc să li se răspundă în revistă sau prin poștă sint rugați să menționeze în scrisori numele și adresele lor complete.

filolog, istoric, arheolog...

«Vreau să cunosc câteva date ale vieții și operele învățatului român Grigore Tocilescu și mai ales contribuția sa la dezvoltarea arheologiei românești».

Dan STOICA
com. Ghirdoveni, rn. Cimpina

Răspunde lector univ. RADU FLORESCU, consultant la Consiliul muzeelor din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Contemporan cu Unirea și cu războiul de independență, trăind direct marile evenimente care au stat la baza României moderne, figura lui Grigore Tocilescu (26 oct. 1850-18 sept. 1909) ni se înfățișează ca a unui deschizător de drumuri în domeniul arheologiei noastre. El și-a făcut studiile în țară, absolvind în cadrul uneia dintre primele promoții Facultatea de litere a Universității din București, unde fusese elev al lui B.P. Hasdeu. Curînd după absolvire, și după ce făcuse un stagiul de perfecționare în străinătate, tinărul învățat a fost chemat să-și înlocuiască maestrul la catedră. De formație filologico-istorică, a început prin a publica studii istorice din domeniul istoriei României, între care lucrarea «Dacia înainte de romani» a fost premiata de Academie. Curînd însă studiile și cercetările de arheologie militantă, de teren, l-au atras în mod deosebit.

Începutul de modernizare a societății românești, care a urmat după războiul de independență, a determinat importante lucrări de transformare a localităților, care toate au prilejuit descoperiri arheologice neașteptate. În acest context s-a înscris și activitatea lui Tocilescu. Formația lui filologică l-a

orientat mai ales către monumentele epigrafice și — în mai mică măsură — către cele de artă. Secundat de inimosul și priceputul Pamfil Polonic-tatăl, care-l însoțea peste tot în calitate de desenator relevist, Tocilescu a cercetat, mai mult sau mai puțin aprofundat, aproape toate monumentele și ansamblurile greco-romane mai importante din vechea Românie: Turnu-Severin (Drobeta), valul cunoscut sub numele de Brazda lui Novac, linia de fortificații romane de pe Olt, ca și aceea de la vest de riu — Flămînda-Rucăr — cele trei Valuri din Dobrogea, în sfîrșit, Cernavoda (Axiopolis), Constanța (Tomis) și Adamclisi (Tropaeum Traiani). Rezultatele acestor cercetări le-a publicat în o serie de importante lucrări dintre care se pot cita: *Monumente Epigrafice și Sculpturale, Fouilles et Recherches, grupul de rapoarte epigrafice din Archäologische und Epigraphische Mittheilungen de la Viena, în sfîrșit Monumentul triumfal al lui Traian de la Adamclisi — Tropaeum Traiani* — aceasta din urmă în colaborare cu Georg Niemann și Otto Bendorf, care avea de altfel să fie și opera care să-l facă celebru, în măsura în care Tocilescu a fost primul arheolog ce a întreprins o cercetare completă a monumentului și prima încercare plauzibilă de reconstituire și interpretare. De asemenea, a dat prima datare a lui, rămasă — în ciuda controversei ulterioare — valabilă pînă astăzi.

Prin amploarea acțiunii sale de cercetare, prin vasta lui erudiție, ca și prin justa înțelegere a importanței obiectivelor cercetate Tocilescu rămîne un mare înaintaș, de la care au plecat și pleacă încă multe din problemele cercetării arheologice pînă azi.

figura unui mare comandant de flotă

aceasta soarta campaniei lui Bonaparte în Egipt este pecetluită. Planul lui Napoleon de a cuceri India este răsturnat.

Devenit baron, grav rănit la cap și un timp orb, Nelson dobîndește o imensă popularitate în Anglia. Din păcate, o aventură amoroasă cu Lady Hamilton, soția ambasadorului englez pe lângă regele Neapolului, împietăză asupra activității amiralului, revenit la comandă, influențându-l în mod negativ disciplina militară. După o acțiune lipsită de glorie, în cursul căreia reprimă revolta populară de la Neapole împotriva regelui burbonic, Nelson revine în fruntea flotei, promovat de unele succese obținute în apele Mării Nordului. Trimis din nou în apele Mediteranei după anul 1803, Nelson reorganizează flota și, manevrînd în Atlantic pentru a împiedica joncțiunea dintre flotele franceză și spaniolă, zdrobește flota franceză comandată de amiralul Villeneuve, la Trafalgar, în cursul unei lupte celebre în care moare el însuși în momentul dobîndirii victoriei. Este îngropat cu pompă în catedrala Sf. Paul din Londra și i se ridică un gigantic monument în Trafalgar Square din Londra. El a avut două fiice cu Lady Hamilton. Una dintre ele, Horația, a murit în 1881. Pictori cunoscuți ca Hoppner, Abbot și alții i-au consacrat tablouri păstrate în National Portrait Gallery din Londra și Palatul regal Saint James. A fost considerat drept erou național al poporului englez.

pe scurt

Gabriela Niculin, București. 1) Nicola Sacco (1891-1927) și Bartolomeo Vanzetti (1888-1927), muncitori americani de origine italiană, au fost victimele unei crime judiciare ale cărei ecouri nu s-au stins încă. Participanți activi la mișcarea muncitorească, ei au fost arestați în anul 1920 și, sub false acuzații, judecați și condamnați la moarte. Procesul a stîrnit o mișcare de protest de mare amploare în Statele Unite și în întreaga lume. Cererea de rejudecare a procesului în fața Curții cu juri a fost însă respinsă. Mărturia gangsterului Celestino Madeiros, în care recunoștea că el era adevăratul vinovat de acuzațiile care au fost atribuite celor doi muncitori, nu a fost luată în considerație. La 23 august 1927 Sacco și Vanzetti au fost executați pe scaunul electric la închisoarea din Boston. Nu demult unul dintre nepoții lui Sacco a anunțat că intenționează să ceară tribunalului din Boston revizuirea procesului. 2) Celelalte întrebări îi vom da răspunsul prin poștă.

Tărșan Alexandru, Timișoara. Instrumentul muzical despre care ne întrebați se numește banjo și este originar din America de Nord. Folosit în formațiile de jazz ale negrilor, cunoaște astăzi o răspîndire foarte largă. Sunețele sint produse prin ciupire și este folosit ca instrument solistic sau de acompaniament.

Constantin N. Turbatu, Cogea-lac, rn. Istria. 1) Celebrul violonist și compozitor italian Niccolò Paganini s-a născut în 1782 la Genova și a murit în 1840 la Nisa. Talent înăscut, el a debutat în public la 9 ani în cadrul unui concert dat la Genova, iar la 15 ani a început seria triumfalelor sale turnee în toate țările Europei, care vor continua pînă la sfîrșitul vieții sale. Ne-a lăsat 24 de capricii pentru vioară solo, 4 concerte pentru vioară și orchestră, cvartete, variațiuni pe diverse teme și un Allegro de concert («Moto perpetuo»). Paganini a avut într-adevăr legături strînse cu mișcarea carbonarilor. 2) Doriți să cunoașteți «biografiile» faimoșilor Sherlock Holmes și Maigret? Citiți cărțile sau povestirile lui A. Conan Doyle și, respectiv, ale lui Georges Simenon și vizionați filmele avîndu-i ca eroi pe cei doi polițiști. Pentru că nici renumitul detectiv englez, nici nu mai puțin celebrul comisar francez nu au trăit aievea, fiind doar eroi de literatură.

Florica-Ana Nechita, Gătaia, rn. Deta; Daniela Bistrișeanu, Timișoara; Constantin Hahui, Caransebeș. Marea noastră cîntăreață Hariclea Darclée (1860-1939) a debutat în 1888 la Paris în «Faust». Datorită calităților vocii și mării sale arte interpretative s-a bucurat de succese răsunătoare pe cele mai renumite scene lirice ale epocii sale. Numeroși compozitori celebri se mîndreau cu faptul că Hariclea Darclée interpreta roluri în operele lor. A creat rolul titular din «Tosca» de Puccini. A sprijinit acțiunile muzicienilor patrioți români pentru înființarea unui teatru românesc de operă.

Gh. Popazu, Foșcani. 1) Evident că cenușa și fumul din timpul unei erupții vulcanice provin de pe urma unor ardere. Materia magmatică (lava), o masă fluidă care ia naștere în străfundurile scoarței terestre și izbucnește pe conurile vulcanilor, conține soluții fierbinți care ard totul în calea lor și eliberează din compoziție diferite gaze care se împrăștie în atmosferă sub formă de nori. 2) Procesul de transformare a maimuței în om s-a petrecut nu deodată, ci în decursul unei evoluții ce a durat milioane de ani. El nu se repetă sub ochii noștri pentru că în natură există o lege de fier: cînd dintr-o specie mai înăpoiată se naște, prin transformări succesive, o alta mai evoluată, prima dintre ele dispare. Și chiar dacă prin absurd am presupune că îndepărtatul strămoș al omului (după părerile unor savanți ar fi vorba de un animal de acum 25 sau chiar 50 milioane de ani) ar mai trăi în zilele noastre, caracterul lent al procesului de evoluție ce se petrece în natură ne-ar împiedica să sesizăm transformările. 3) Despre daci vă recomandăm lucrarea lui Hadrian Daicoviciu, «Dacia» (Editura științifică), precum și lucrarea «Limba traco-dacilor» de I.I. Russu (Editura Academiei).

- Oraș raional.
- Coordonate geografice: 47°28' latitudine nordică și 26°20' longitudine estică.
- Numărul locuitorilor: 17 816 (la 1 ianuarie 1966).

fălticeni *

Fălticeni au luat ființă ca târg în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Numele lui apare pentru prima dată într-un zapis de vânzare-cumpărare din 12 februarie 1790. Tot în 1790, la 3 martie, isprăvnicia Sucevei pomenește într-un document numele oficial al Fălticeniilor; îl regăsim apoi în 1818, în scrisorile trimise unor localnici de către câțiva negustori din Lvov și Wrocław.

În 1821 Fălticeni, ca și satele din jur, au cunoscut febra evenimentelor din acel an, locul respectiv devenind teatru de luptă între eteriștii care se retrăseseră la Minăstirea Slatina și turcii care-i urmăreau. Mișcarea revoluționară din 1848, după cum reiese și dintr-un memoriu al lui Aleco Forăscu, ispravnicul ținutului din acea vreme, a avut și ea răsunet la Fălticeni. Ceva mai târziu, ideea Unirii a încolțit în sufletul multor fălticeni; aici s-a constituit un comitet care a întreprins o acțiune viguroasă contra separatiștilor.

În legătură cu o mișcare culturală mai veche, la Fălticeni — perioada de la începutul înființării orașului și pînă la sfârșitul veacului trecut — se poate aminti de reprezentațiile date aici de trupe de teatru conduse de Matei Millo, Lupescu și N.A. Bogdan. De asemenea, pentru promovarea culturii se înființează aici societatea lui Dionisie Zaharescu numită «Societate de diletanți».

La 1 aprilie 1842 ia ființă Școala Domnească, profesor fiind Neofit Scriban. În oraș mai existau câteva școli particulare (pensiune) la care învățau numai fiii marilor proprietari.

În 1852 funcționa și Școala catihetică, unde a învățat și Ion Creangă, iar la 31 octom-

brie 1864 se înființează Gimnaziul «Alexandru Ioan I».

În anii care urmează, câțiva scriitori originari din Fălticeni sau care au locuit temporar în acest oraș au adus o importantă contribuție la activitatea culturală a țării. E vorba de Nicu Gane, Artur Gorovei, M. Sadoveanu, Eugen Lovinescu — pentru a pomeni doar pe câțiva.

La Fălticeni au apărut și unele gazete ca: «Plăeșul înregistrator de fapte», «Vocea Sucevei» — jurnal politic, literar și comercial, «Gazeta de Fălticeni», revistele «Revista populară», «Fotografia», revistă mensuală ilustrată».

Din punct de vedere economic, pînă în 1944 orașul s-a dezvoltat într-un ritm foarte încet. Singurele fapte mai memorabile sînt construirea liniei ferate Fălticeni-Dolhasca în anul 1886 și câteva lucrări de interes edilitar.

În prezent în orașul Fălticeni funcționează două mari obiective industriale de importanță republicană: Combinatul forestier și Filatura de in și cîneapă.

La cele două licee teoretice, la școlile generale, la liceul agricol și la școala de mecanici agricoli din Fălticeni în anul școlar 1966-1967 învățau un număr de aproape 5 000 elevi.

Azi activitatea culturală este bogată; ea se desfășoară în cadrul casei raionale de cultură cît și a formațiilor culturale de pe lângă întreprinderile din oraș.

Mihai NISTOR
profesor de istorie, directorul Muzeului raional Fălticeni

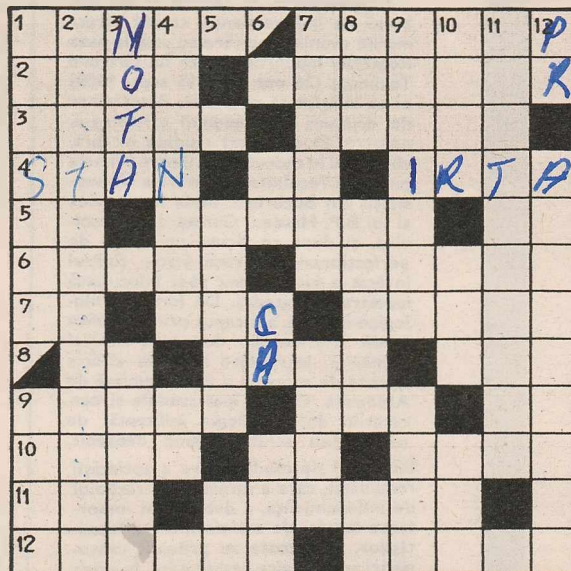
**Istoricul orașului Fălticeni a fost cerut de cititorii Marjuz Fabian Polgar din Orșova și Vasile Domnica din Fălticeni.*

cuvinte încrucișate

să ne veselim...

ORIZONTAL: 1) Ne provoacă risul — A zîmbi. 2) Creator de idile — Voie bună. 3) E comic — Vesel în... plăcintă. 4) Stă pe casă — Leagă vorbele... — Întreprinderea regională de transporturi auto. 5) Toc gol! — Sucit — Curge! 6) Așa-i spuneau amicii marelui Caragiale — Se mută cu corutul. 7) Nota redacției — Poftă de joc — Se bagă la apă (pl.). 8) Însemn! — Unul din părinți — Nu face nimic. 9) Vorbe bune de circumstanță — Nu vede — Cuib! 10) Sentiment lăudabil — Inimă de fată! — Sint răpitoare. 11) Se închină eroilor — Comici de circ. 12) A te distra (fig.) — Înfașurare caricaturală.

VERTICAL: 1) Actor... de comedie (în fond e tragic!) —

Merge cu satira. 2) Roman tematic de Victor Hugo (3 cuv.). 3) Orașel în Etiopia — Omul care n-a ris niciodată... pe ecran. 4) Te iau în ris — Rea! 5) Petrecere cu lăutari (pl.) — O jumătate de ceas! 6) Fără gălăgie! — Începe carnavalul! — Unul din ăia... 7) Nu prea ride... — Cunoscut comic italian. 8) Are o clanță... — Prinde raci — Vis fără miez! 9) Spectacol

de estradă — O glumă apertă. 10) Se face de ris — Ves — Prietenul lui Tibișir. 11) (tec, joc și voie bună (pl.). Pare! — O companie plăc

Toma MICHIN

Dicționar: INC, MOFA,

dezlegarea jocului «PEI! HIBERNAL» apărut în n

ORIZONTAL: 1) CENU — VARA. 2) AVALANȘA AR. 3) SEMINȚE — ACE ARET — IARNA. 5) TETA/R — TNA. 6) AȘI — URAR (N.7) T — ARA — OC 8) F — SN — ME — I. 9) RĂCITURĂ — S. 10) — ERATICE. 11) GERURI ELAN.

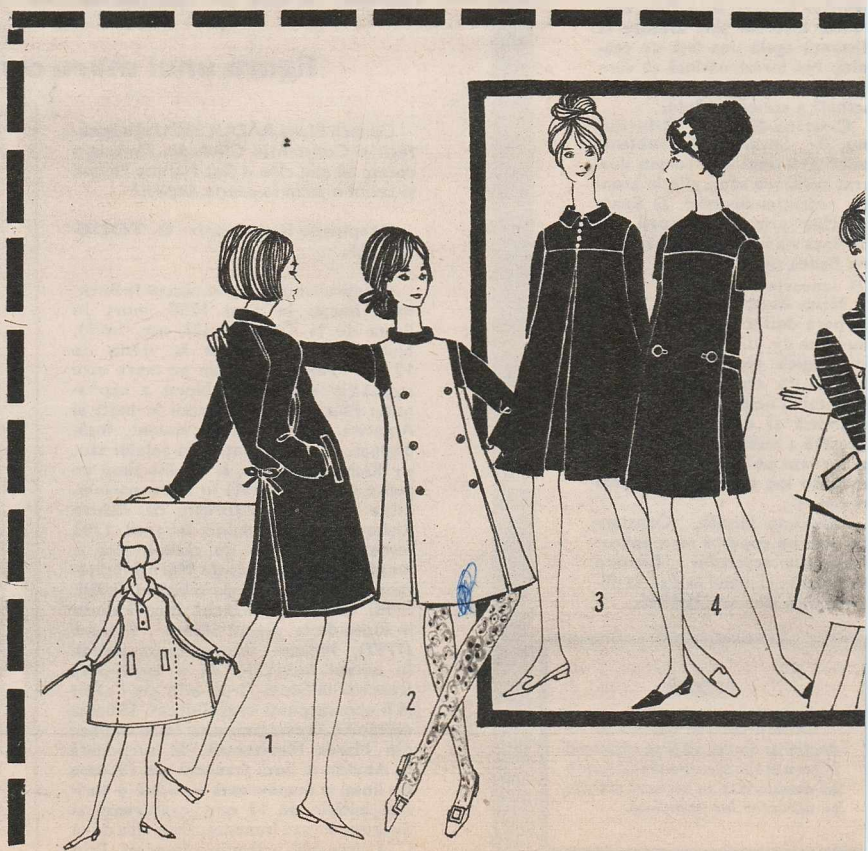
dezlegarea jocului «D LUMEA BASMELOR» a rut în nr. 7

ORIZONTAL: 1) BASMA MOȘNEGI. 2) ARATOS STAN — E. 3) JAR — RAS — IL. 4) OPAC — MIRACC 5) V — COCOȘ — DA 6) SA — ODATA — H. 7) BE — SCILA — ZINE ARAC — VIRGOLAC. 9) GOLA — TERA — U. 10) BI RE — MORI — AR. 11) A: PĂSĂRILA — A. 12) C — TIC — LACAT. 13) OBOI CASA — RP. 14) TIR — PA — LEAC.

CA ÎNTR-UN VIS DE PISICĂ

Laolaltă cu pești... atît de ispititori! Dar aparențele sînt înșelătoare. Panoul de sticlă groasă al unui acvariu din Miami (S.U.A.) desparte pisica de mirificul său vis. Și totul nu rămîne decît o glumă fotografică.

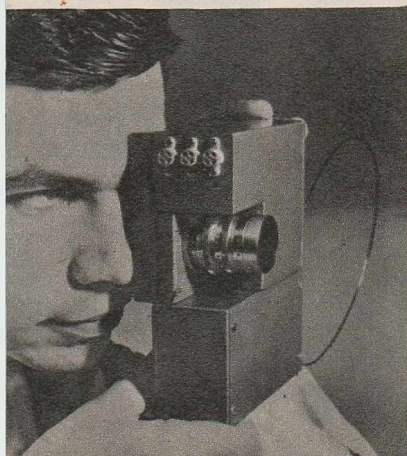
FOTOGRAFII RARE:

pe aeroportul băneasa în 1928

Vlaicu și Vuia, cei doi mari precursori români ai aviației moderne de azi, au făcut dragostea pentru zbor să se răspindească repede în țara noastră. România a devenit, încă cu decenii în urmă, una din țările care au atras atenția lumii asupra interesului deosebit pentru aviație de care dădeau dovadă nu numai zburătorii profesioniști sau amatori, și marele public.

Publicăm fotografia unui miting aviatic internațional ținut pe aeroportul Băneasa din București acum aproape 40 de ani, mai exact: la 20 mai 1928.

Fotografia a fost luată de la înălțimea de 800 metri, de pe bordul unui avion «Fokker». Între cei 11 pasageri ai avionului se afla și cunoscutul fotoreporter român J. Berman, care a făcut această reușită fotografie.

«TELECOMUNICAȚII PERSONALE»?

O cameră de luat vederi pentru televiziune, care poate fi ținută într-o mână, a fost construită de compania R.C.A. din S.U.A. Fiind complet transistorizată, camera aceasta portabilă poate fi utilizată cu succes în cele mai variate condiții. Ea a și fost experimentată în munca ziariștilor, în activitatea turistică, în astro-nautică etc.

LA COPCI

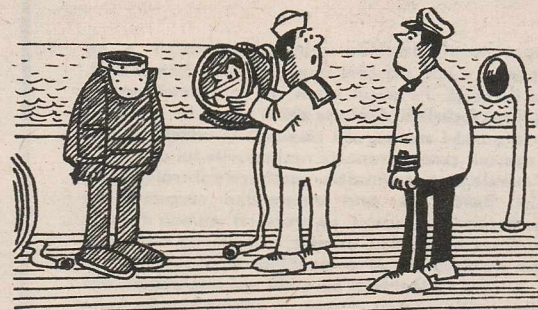
Indiferenți la asprimea iernii care a acoperit apele cu un strat gros de gheață, un grup de pescari coreeni așteaptă răbdători în fața copcilor în care și-au aruncat undițele.

umor

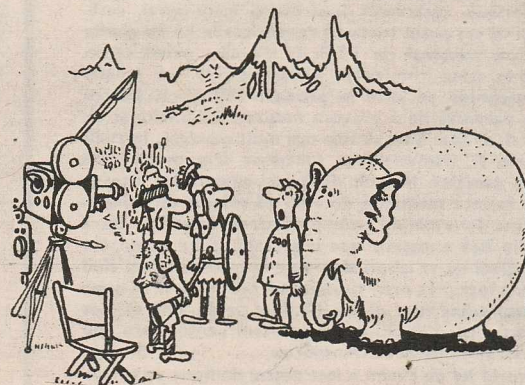
de peste hotare

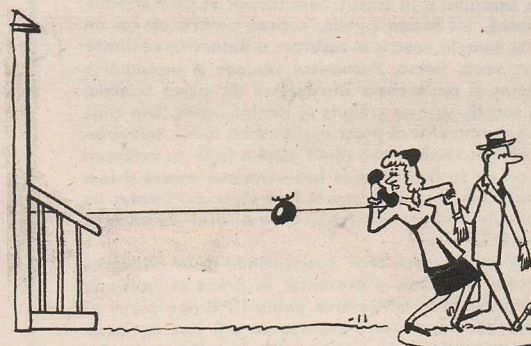
— Afară e prea frig, mămico!...

— Am impresia că ceva nu e în regulă, căpitane!

— Pentru scena «Hanibal trece Alpii» va trebui un alt elefant. Țsta are amețeli...

— Te chem din nou peste două ore, draga mea, acum trebuie să plec...

Înd aștepți în copil

Deși situația mea actuală nu-mi prea permite posibilitatea să arăt cochetă, aș dori totuși ca și în timpul sarcinii să fiu văcată decent și la curent cu moda. Aș ruga mult să publicați câteva modele de rochii și sarafane pentru femeile «sarcinate» — ne scrie Maria Pop din Copia Turzii. Îi satisfacem dorința indicând câteva modele create de Raia Ionescu.

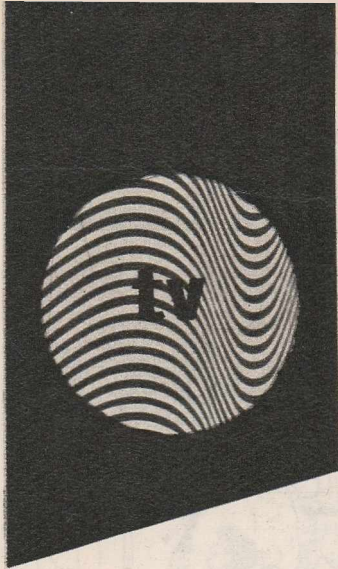
1) Rochie cu jupă dublă, deschizându-se în față în chip de șorț (aceasta este de fapt o rochie lejăritate, pe măsura necesităților).

2) Pentru serviciu, un sarafan cu cureauă în față, care pot ajuta simțitor la largirea jupei.

3) O cută adâncă în față, pornită de la gât, din platcă, ca și croiala evazată din spate, da o rochie foarte comodă pentru zilele de sarcină.

4) Lejeritatea acestei rochii este obținută prin cureauă laterală.

5) Foarte practice sînt și aceste două modele: fusta e pusă pe un elastic slab, iar vesta este mai lungă, cu largimea la umeri și din linie, și din creștii ce ies din platcă.

formule noi (II)

Telespectatorul deschide televizorul pentru a se distra, pentru a mai afla ceva noutăți și are, dintr-o dată, o mare surpriză. Pe micul ecran nu se perindă artiști, profesori sau fotbaliști. Acolo se află el însuși, iar împreună cu el, obligat să-l asculte, să-i răspundă la întrebări, unul dintre oamenii care patronează neajunsurile lui de fiecare zi: mai marele peste tramvaiele, autobuzele și troleibuzele Capitalei. Pentru că, prin intermediul cercetătorului științific Baziliade, au vorbit, au protestat, nu s-au declarat mulțumiți cu explicațiile primite toți cei ce călătoresc cel puțin de două ori pe zi cu mijloace de transport în comun. Și asta nu la modul oarecum mai impersonal, mai lipsit de adresă imediată, impus de condițiile «Anchetei TV», unde fiecare participant are de obicei de-a face doar cu un reporter binevoitor, care îi înregistrează doleanțele, confruntarea opiniilor urmînd să se realizeze abia pe masa de montaj. Principalul merit al emisiunii «Față-n față» este indicat chiar de titlul ei.

Iar cînd dezbaterea capătă, așa cum s-a întîmplat la prima temă abordată, caracterul unui dialog între surzi, cetățeanul își dă cel puțin seama că revendicările lui nu găsesc deocamdată audiență la I.T.B. El află că e privit ca un obstacol în calea ritmicității circulației; ca un fanatic al aglomerărilor pe care le produce într-adins, pentru plăcerea perversă de a provoca nezacuri I.T.B.-ului și că, în general, ar face bine să stea mai mult pe-acasă, întrucît autobuzele și tramvaiele ar funcționa ireproșabil dacă n-ar avea pasageri. Instruit de foruri autorizate, va avea de-acum înainte satisfacția de a ști că șoferul care demarează brusc determinînd astfel prăbușirea călătorilor către partea din față a mașinii este ineducabil, fiind «unul din 22 000». Dacă nu va izbucni să se suie în tramvai la ora cînd își termină lucrul va privi situația mai resemnat și, la urma urmei, mai autocritic: el, nu I.T.B.-ul, e de vină că face parte dintre cei 100 000 de bucureșteni pentru care «nu s-au prevăzut mijloace de transport».

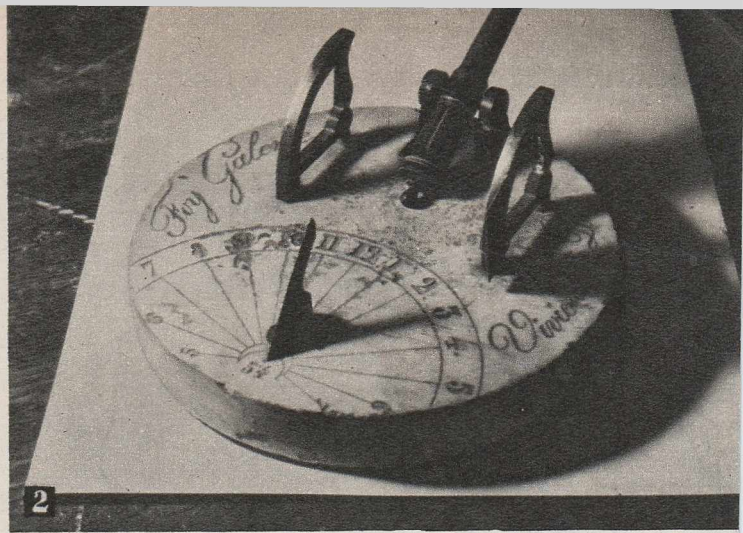
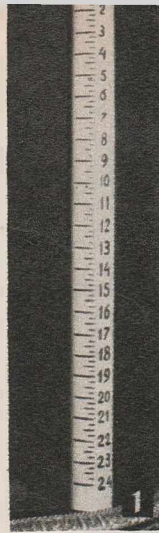
Purtătorul lui de cuvînt a fost destul de lipsit de timiditate, destul de insistent pentru a clarifica pe deplin problema: la I.T.B. se crede că nu întreprinderea a fost creată pentru a-i sluji pe cumpărătorii de bilete, ci cumpărătorii de bilete au apărut pe lume pentru ca întreprinderea să-și facă planul.

Dacă Toma Popescu, investit cu dreptul de a conduce dezbaterea, de a lua cuvîntul unuia și a-l da altuia, ar fi făcut uz mai cu autoritate și mai frecvent de acest drept, valoarea emisiunii ar fi scăzut. Ea a izbutit să fie o tribună cetățenească, un forum public, tocmai pentru că cei ce cereau, în numele nostru al tuturor, o deservire civilizată au putut vorbi firesc. Puternicul răsănit al emisiunii a fost atestat și de ancheta întreprinsă de ziarul *Scinteia*. Este un succes care nu trebuie să rămînă izolat. Din clipa cînd ne-a demonstrat că poate realiza acest lucru, televiziunea s-a obligat implicit să-i aducă «față-n față» cu cetățenii pe toți cei ce au datoria să le facă viața mai ușoară și le-o fac, dimpotrivă, mai grea, sau le fură chiar ani întregi de viață, așa cum ne-a demonstrat cu cifre autorul emisiunii că procedează I.T.B.-ul.

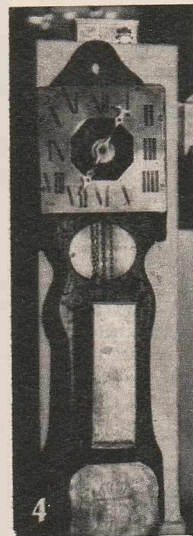
Rubrica «Reflector» care, specializîndu-se în criticarea neglijențelor edilitare, a prezentat în prima ei emisiune un fel de prefață la înfruntarea public-I.T.B., ar putea să revină asupra acestei teme departe de a fi fost epuizată.

Necontentic cele două emisiuni noi și, alături de ele, «Ancheta TV», care a pornit mai demult pe aceeași cale justă, trebuie să scoată la lumină și să dezbată cu seriozitate tot ce ține de variatele aspecte ale universului nostru cotidian.

Felicia ANTIP

ce ne-am face fără ceas ?...

1 Astfel arăta așa-numitul ceas-luminare. Pe măsură ce ardea, flacăra indica și «ora exactă».

2 Un vestigiu din evul mediu: cadran solar și în același timp și «ceas cu explozibil».

3 Tabloul acesta nu-i altceva decît un ceas din secolul al XIX-lea. O dată cu mișcarea acelor pe cadran «funcționează» și moara.

4 Un ceas de perete din 1654. Funcționează cu... apă. Constructorul, ceasornicarul englez Charles Reyner, a gravat pe el două cuvinte etern valabile: *tyme passeth (timpul trece)*.

5 Darul pe care l-a făcut Ludovic al XIV-lea doamnei de Maintenon: ceasul e construit în 1693; înălțimea — un metru; 52 piese ornamentale. Funcționează și azi.

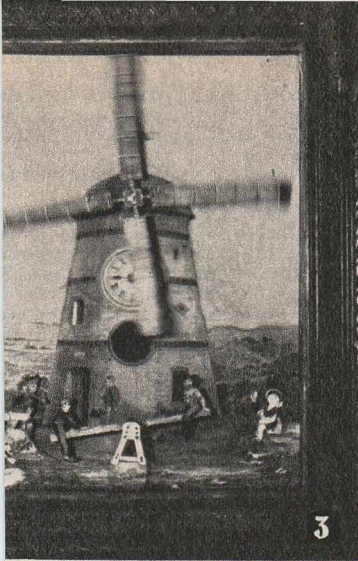
6 Ceasul de masă al lui Alexandru Ioan Cuza.

7 Bătrînul orologiu din turnul medieval al Sighișoarei. Orele sînt marcate și azi de apariția unor admirabile figurine.

V-ați întrebat vreodată care-s «a tecedentele» ceasornicului? De cîți și cu ce mijloace măsurau timp bunicii și străbunicii noștri? E vorba de o poveste lungă și interesantă. rîndurile ce urmează încercăm s reconstituim folosind documentație și colecțiile de orologii vechi ale un muzeu al ceasului, creat de cîțiva ani la noi în țară — unul din puține muzee de acest fel din lume.

1693. Într-o bună zi a acestui an, doamna de Maintenon, favorita lui Ludovic al XIV-lea (care de altfel s-a și căsătorit cu ea în secret după moartea soției sale Marie Thérèse), primește un dar importanț din partea regelui. Nu era vorba de decât de vreun landou cu insignele regale și nici de un diamant, așa cum probabil mai primise, ci de un obiect tot atît valoros pentru vremea respectivă: un ceasornic monumental, comandat special către Regele Soare faimosului ceasornicar parizian Courvoisier. Orogliul respectiv — o piesă admirabil executată — conținea o lucrare de mare artă, ornamentată cu numeroase figurine din bronz, printre care deosebit de remarcabile sînt candelabrele și efigia regelui.

Ceasornicului de care vorbim nu se află la Versailles și nici într-o altă colecție celebră din Franța, ci se găsește la... Ploiești, unde constituie azi una din piesele de rezistență ale unui muzeu cu

profil deosebit: muzeul «Ceasul de-a lungul vremii», înființat în 1963.

Orologiul oferit de Ludovic al XIV-lea favoritei sale s-a păstrat în familia de Maintenon din generație în generație până în anul 1921 când, la o licitație publică înută la Paris, a fost cumpărat de către un ploieștean — petrolistul Bischof — și adus în țară.

PRIMELE «CRONOMETRE»...

Desigur că povestea ceasului nu începe la orologiul fabricat la cererea regelui Ludovic al XIV-lea. Oricine știe azi că invenția, cu milenii în urmă încă, era interesată să măsoare timpul, că primul «ceas» s-a născut prin folosirea mișcării umbrei, ceea ce a și dus la crearea cadrului solar. Apoi a venit rindul clepsidrei, recipientul înăuntrul căruia se scurgea, într-o anumită perioadă de timp, nisip (pulbere de marmură) sau apă și, în fine, «duminarea romană» gradată cu sferturi, umătăți și chiar ore întregi care, pe măsură ce ardea, indica «ora exactă». A mai fost apoi, după descoperirea prafului de pușcă, «ceasul cu explozie», adică un instrument care marca printr-o mică explozie ora, atunci când razele soarelui cădeau perpendicular (printr-o lupă) pe «focș». Ca și adranul solar, «ceasul cu explozie» se defecta», bineînțeles, atunci când norii împiedicau soarele de a-și face datoria. Dacă ar fi însă să ne gândim la primul între cele dintâi «ceasuri», acesta nu-i altul decât prozaicul cocoș, care cu cucugul său ne trezește uneori și azi. Să nu vă surprindă deci că ghidul care prezintă orologiile expuse în muzeul ceasului de la Ploiești reeditează lunga istorie a ceasornicului prezentând ca prim exponat... coșul.

NU-L UITAȚI PE CHRISTIAAN HUYGENS!

Știți însă de când avem un ceasornic care marchează exact timpul? De trei sute de ani! Marele om de știință olandez, Christiaan Huygens (1629-1695), astronom, fizician, mare inventator, creează în 1656 orologiul cu pendulă, pentru ca tot el, în 1674, să adapteze ceasornicului arcul cu spirală. Din acest moment fabricarea ceasurilor face reale progrese și, o dată cu aceasta, adică o dată cu găsirea posibilităților de măsurare cât mai exactă a timpului, se deschide calea spre marile descoperiri în domeniul științei. Pentru prima oară s-a găsit astfel posibilitatea de a se socoti cu exactitate drumul stelelor pe cer sau de a se efectua calcule precise cu privire la viteza sunetului și luminii. Unul din biografiile moderni ai lui Christiaan Huygens — Alden Todd — arată într-o ucrare consacrată omului de știință olandez că «descoperirea acestui savant (orologiul cu pendulă) avea nu numai să revoluționeze astronomia, dar chiar să zguduie din temelii viața oamenilor, aducându-le un nou stil și noi concepții de viață».

Inventând ceasornicul cu pendulă, Huygens a descoperit de fapt principiul științific care se află ascuns în spatele observațiilor lui Galilei, potrivit cărora o greutate atârnată de un fir oscilează la intervalele de timp aproape egale. Huygens găsisse nodul de a lega pendulul la mecanismul de reglare a unui orologiu: două greutatea uneau în mișcare orologiul și limbile sale. Mecanismul împingea ușor pendulul la fiecare bătaie, tocmai atât cât trebuia pentru a-i menține oscilația. La rindul său, pendulul împiedica orologiul să se învârtăască prea repede. Așa — după afirmațiile lui Alden Todd — a apărut cronometria de precizie.

Fotografie de Eugen IAROVICI

CEASURI DIN TOATE VREMURILE

Ideea înființării unui muzeu al ceasului s-a născut în mintea profesorului C. Simache din Ploiești prin 1955 când, așa cum ne împărtășește d-sa, căutând piese și documente vechi pentru înzestrarea muzeului de istorie din orașul său, i-au căzut în mână și multe ceasuri, unele vechi, altele chiar foarte vechi — ceasuri care marcau anumite momente din evoluția și tehnica instrumentelor de măsurat timpul. Ele mai arătau și altceva: măiestria deosebită cu care meșterii din secolele trecute adaptau ceasurile unor lucrări de artă (statuete, tablouri etc.) de o rară frumusețe, reflectând de fiecare dată stilul epocii respective.

Azi, în cel de-al cincilea an de existență, muzeul ceasului de la Ploiești numără aproape 300 de exponate. Sînt aici ceasuri importante prin vechimea lor sau celebre grație celor care le-au posedat. Iată de pildă mecanismul unui ceas de buzunar fabricat la Londra în 1629 sau un orologiu de perete construit în întregime din lemn, cu mecanismul alcătuit din roți dințate, marcat încă de-atunci cu data exactă a construirii lui: 1640 (patentul e însă mai vechi cu două secole). În loc de o greutate care să-i pună în mișcare mecanismul — o piatră de gîrlă; în loc de lanț — o sfoară. Piesa a fost donată muzeului de un ceasornicar care-l avea de la tatăl său, tot ceasornicar, și al cărui bunic era de aceeași profesie. În alt colț al muzeului, «o pendulă» din 1654 (opera ceasornicarului londonez Charles Reyner) care funcționează cu... apă. Un flotor face ca acele să marcheze timpul pe măsură ce apa

urcă sau coboară într-o cutie de tablă. Desigur că asemenea orologii, născute înainte de inventarea de către Huygens a adevăratei pendule, ca de altfel toate mute ceasuri din evul mediu, nu se bucurau de precizie. Aproximația cu care marcau timpul depășea sferturile și jumătățile de oră în curs de 24 ore.

Mai departe: într-o vitrină, citeva «ceasuri cu repetiție» (care sună), din școala englezului Barlow sau a francezilor Gruet și Julien Leroy (secolele XVII și XVIII). Celebru Huygens este prezent prin pendulele și ceasornicele cu spirală fabricate de la sfîrșitul secolului XVII încoaace (printre altele, o admirabilă pendulă olandeză), iar faimosul inventator englez Harison (1750) — prin primele cronometre. Vin apoi la rînd ceasuri interesante care aveau darul nu numai să marcheze timpul, ci de a contribui și la răspîndirea ideilor înaltate. Iată un ceas de buzunar care la oră fixă cîntă «La Marseillaise»; altul din secolul trecut, pe a cărui margine, de jur împrejur, este gravat în limba română: «8 ore de lucru, 8 ore de repaus, 8 ore de instruire»; pe alt ceasornic, tot de buzunar, aceeași lozincă proletară în limba franceză. Puteți să vă înfîlîți la muzeul din Ploiești cu ceasul domnitorului Moruzi sau al lui Alexandru Ioan Cuza, cu pendula picturului Theodor Aman (veche de 200 de ani) ori cu ceasurile lui Caragiale, al lui Enescu. Sau, ultima achiziție, ceasul pe care-l purta Vasile Alecsandri: ceas de aur, de fabricație franceză (secolul XIX), avînd redat pe capatul din spate, pe fond emailat, celebra bătălie de la Waterloo.

Muzeul ceasului din Ploiești este deosebit de solicitat: numărul vizitatorilor — după cum ni se spune — se ridică anual la

aproape 60 000. Un oaspete străin (vienez), specialist în domeniul ceasurilor vechi, și-a spus recent părerea asupra muzeului. La Madrid — afirma el — unde sînt bogate colecții de ceasuri, se urmărește mai mult arta și stilul în construirea orologiilor, la Dresda tehnica propriu-zisă a ceasurilor, iar celelalte muzee similare — spune tot el — nu sînt atît de complexe și cu atît de multe piese de valoare ca cel de la Ploiești.

Ce lipsește totuși muzeului ceasului din Ploiești? Primo: un local cu mai mult spațiu (acum muzeul se află înghesuit într-o singură încăpere din Palatul culturii, astfel că multe și interesante piese care nu mai încap sînt ținute în depozit). Secundo: un ceasornicar! Nu-i glumă. Fiindcă nu-i de conceput ca cele 300 piese de o deosebită valoare, cărora li se adaugă mereu altele noi, să fie lipsite de un specialist care să se îngrijească de «sănătatea» lor.

Și ar mai trebui ceva, ceva care depinde însă și de lărgirea spațiului necesar muzeului: prezentarea, cel puțin schematică, a ceasului modern, în așa fel încît cei ce vizitează colecțiile de orologii vechi să cunoască și mecanismul de funcționare a ceasornicului acționat de curent electric sau de aparataj electronic. Am avea astfel o imagine a tot sau aproape tot ce ne poate oferi lunga istorie a ceasului. A acestui «prozaic» ceas de care nici unul dintre noi nu se poate lipsi nici măcar un singur minut...

F. URSEANU
Fotografii de Elena GHERA

Publicăm acest reportaj documentar la cererea cititorilor Bela Czika din Copșa Mică și Anca Petraru din Burdujeni—Suceava.

Recent, în capitala iugoslavă s-a deschis o expoziție a cărții românești. În fotografie: la unul din standurile expoziției.

america latină: semne de furtună

În 1967 deasupra Americii Latine planează amenințarea furtunii — avertizează un recent articol apărut în ziarul hamburghez *Die Andere Zeitung*. Divergențele politice interne în aproape toate țările de la sud de Rio Grande, între forțele democratice, pe de o parte, și reprezentanții oligarhiei conservatoare sprijinite de S.U.A., pe de alta, se îndreaptă spre un punct culminant. Ziarul citat arată că poziția dominantă a S.U.A. în America Latină nu a fost încă niciodată atât de violent atacată ca în ultimele luni și săptămâni.

În Brazilia, Statele Unite au fost părăsite de Carlos Lacerda, pînă nu de mult unul din cei mai credincioși adepți ai lor. Lacerda a aderat la alianța partidelor de opoziție, care urmărește să se ridice la luptă împotriva dictaturii militare.

Cu puțin timp înainte de Conferința extraordinară a O.S.A. de la Buenos Aires (convocată pentru 15 februarie), pe continentul latino-american s-au petrecut eve-

nimente pline de semnificație. În Argentina, sindicatele au pornit la asalt împotriva dictaturii militare a generalului Onganía, care a acaparat puterea în iunie 1966, a interzis partidele politice și a promulgat o lege anticomunistă de tip maccarthist. La Lima, guvernul peruvian a protestat împotriva trimeriei studenților peruvieni din S.U.A. pe cîmpurile de luptă din Vietnam. La Quito, capitala Ecuadorului, se anunță ceea ce pare că va fi cel mai senzational eveniment din istoria Americii Latine: pentru prima oară generali puciști vor fi trazuși în fața unui tribunal obișnuit, pentru uzurpare și încălcarea constituției. Junta militară, condusă de amiralul Ramon Castro-Jijon, care la 11 iunie 1963 l-a răsturnat pe președintele Arosemena, va trebui în curînd să dea socoteală în fața tribunalului. În Bolivia, care din 1966 este condusă de regimul dictatorial al generalului Barrientos-Ortuno, se întrevede tot mai clar un conflict acut între guvern și opoziție.

miza petrolieră din elada

— corespondență din grecia —

Reclamele de neon multicolore ale companiilor petroliere occidentale «Esso», «Mobil», «Fina», «Caltex», «Shell», «B.P.» («British Petroleum») luminează feeric pînă și în cele mai îndepărtate drumuri ale Eladei.

Doar într-una din cele șase companii s-a putut strecura însă o participare mai substanțială de capital autohton. Este vorba de «Esso», care activează în Grecia sub firma «Esso Pappas». «Esso Pappas», ca și

«celelalte cinci» concurente, importă țiței din diferite părți ale lumii și îl vinde aici la prețuri mai mari decît cele de pe piața mondială a petrolului. Ceea ce se repercutează, firește, asupra buzunarelor consumatorilor.

În același timp însă între societățile «Mobil», «Caltex», «Fina», «B.P.», «Shell», pe de o parte, și «Esso Pappas», pe de altă parte, se desfășoară o luptă surdă de concurență.

Potrivit acordului încheiat cu statul grec, în 1968 urmează a expira dreptul de monopol al «celor cinci» asupra prelucrării țițeiului. Mai mult, în prezent ele sînt obligate, potrivit prevederilor contractului, să scoată la licitație internațională lucrarea de extindere a instalațiilor rafinării din Aspropirgos, pe care deocamdată o mai patronază. «Cele cinci» duc actualmente lupta pentru cucerirea a două obiective de care depind profiturile lor: să-și prelungească dreptul de proprietate asupra rafinării din Aspropirgos și să preia fără licitație lucrarea de extindere a rafinării. Or, și «Esso Pappas» caută să pună mîna pe lucrare, insistînd pentru respectarea întocmai a clauzelor contractului din-

tre cele cinci și statul grec. Potrivit proiectului definitiv, rafinăria trebuie să-și mărească capacitatea de producție de la 1,8 milioane tone țiței la 2,2 milioane tone, fapt care presupune o lucrare de multe milioane de drahme și profituri enorme.

În plus, pînă în 1970 consumul de produse petroliere în Grecia va ajunge la 7 milioane tone anual. Actualele rafinării nu pot face față cantităților ce urmează a fi prelucrate în viitorul apropiat. Potrivit cercurilor competente, se resimte nevoia unei noi rafinării cu o capacitate de prelucrare de circa 2 milioane tone țiței anual. Pentru construirea acesteia (probabil în orașul Patras) este nevoie de trei ani. Hotărîrea pentru începerea importanței construcții urmează a fi luată în 1967, ea intrînd în calculele trusturilor miliardare, care în prezent au și început lupta în culise pentru a se elimina unul pe altul. În ciuda războiului dintre ele, nu ar fi de loc exclus să asistăm la încheierea unui armistițiu, în cazul în care un alt trust, nepoftit, ar îndrăzni să profite de antagonismul lor ca să obțină comanda.

C. ALEXANDROAIE

jazul împotriva rasismului

Jazul, adevăratul jaz al negrilor din S.U.A., care exprimă în ritmul său coplesitor durerea dar și dragostea de viață și setea de libertate a milioane de oameni condamnați timp de secole la robie, nu se confundă de loc cu acele producții lipsite de autenticitate, decretate de autorii lor drept muzică de jaz. Veritabilul jaz este un cîntec care exprimă năzuințe aprinse ale unor mase asuprite de veacuri.

Această caracteristică a jazului este subliniată într-un număr recent al revistei pariziene «Jazz magazine» care, prezentînd o culegere de cîntece populare de jaz american, intitulată simbolic «Vom birui» și distribuită în Franța de organizația «Cîntecul lumii», scrie sub semnătura criticului muzical Jean Wagner:

«Prin intermediul acestor cîntece putem să ne facem o idee despre lupta acelor

bărbați și femei, albi și negri, care, cu mîinile goale, au înfruntat temnițele, ciinii, gazele lacrimogene, brutalitățile polițienești... Sînt cîntece care au ritmat marșul către progres și au constituit unul dintre cele mai solide materiale de cimentare a legăturilor între toți militanții, dar și cea mai bună dovadă că nici nu poți încerca să înțelegi jazul fără a avea în vedere fenomenele sociale care l-au generat... Nimic din ce privește jazul nu ne este străin și, atunci cînd cîntăreții de culoare manifestă o conștiință ascuțită a stării lor de negri, participarea activă a acestei muzici, pe care noi o iubim, la lupta negrilor pentru libertatea lor nu poate să ne lase indiferenți... Rasismul este o plagă purulentă care, dacă nu e stăvilită, se poate întinde...»

V.Sv.

piramida «tratată» cu raze X

— corespondență din cairo —

Cu datele cunoscute în prezent despre piramida construită acum 4500 de ani pentru a servi drept mormînt faraonului Kefren — și care are înălțimea de 143 m și latura bazei de 213 m — unii arheologi nu se declară satisfăcuți. Ei sînt de parere că există camere și coridoare secrete. Din acest motiv, în luna ianuarie 1967 a început cercetarea mai aprofundată a piramidei lui Kefren, folosindu-se razele X.

În anul 2650 î.e.n., adică cu 30 de ani înainte de ridicarea piramidei lui Kefren, faraonul Keops termină marea piramidă de la Gizeh, una dintre cele șapte minuni ale lumii. Aceasta este construită cu o exactitate și o precizie care au uimit pe istorici și pe ingineri. Cele patru fețe ale piramidei Keops sînt orientate exact spre cele patru puncte cardinale. Înălțimea este de 148,208 m, ceea ce reprezintă, calculat la o anumită scară, exact distanța care separă planeta noastră de Soare, adică 148 208 000 km, și care nu a fost stabilită cu precizie decît în anul 1860 e.n. Relația dintre dimensiunile piramidei și unghiul de înclinare a

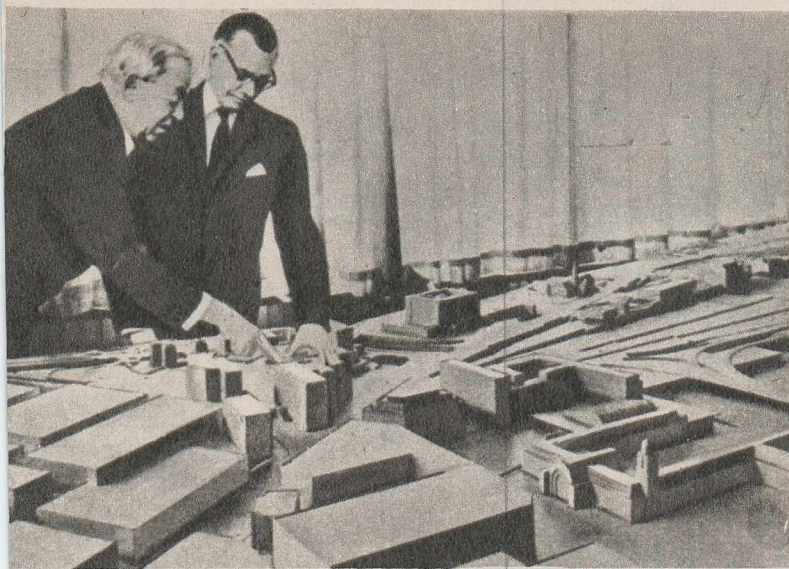
laturilor reprezintă ecuații astronomice naturale. Arheologii sînt convinși că marea piramidă nu a fost construită numai pentru a adăposti un mormînt, ci și pentru a servi astronomilor la munca lor.

Chestiunea care se pune, arată arheologii, este de a ști dacă, construită la numai 30 de ani după marea piramidă, piramida lui Kefren reprezintă numai o grămadă de pietre ce acoperă o cameră funerară sau are și ea anumite semnificații care încă nu au fost descoperite. Piramida lui Kefren a fost curățată pentru prima dată de nisipuri de arheologul italian Balsani, în 1818. Acesta a pătruns prin poarta de nord, degajată de nisipuri, și a dat la iveală un coridor de 100 m lungime, ajungînd astfel în camera funerară a regelui, unde nu a găsit decît un sarcofag de piatră acoperit de «autografele» jefuitoarelor care au pătruns aici de-a lungul vremii.

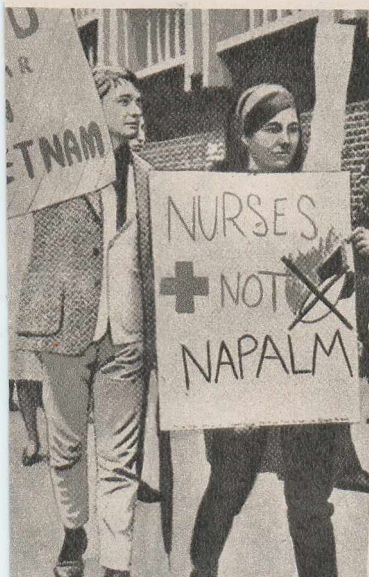
Dacă proiectul de a supune razele X piramidei lui Kefren va da rezultate, el va fi aplicat și altor piramide.

C. OPRICĂ

▲
Ediliile capitalei finlandeze se străduiesc să-și infrumusețeze orașul. Printre proiectele de modernizare a Helsinchiului se numără și cel al construirii unui nou centru, a cărui machetă este prezentată în fotografia de mai sus.

◀ «Surori medicale, în loc de napalm», «Să se pună capăt războiului din Vietnam!». Sub aceste lozinci au demonstrat, pe străzile New Yorkului, peste 500 de medici și alte cadre sanitare, cerind ca locul cheltiliilor pentru războiul din Vietnam să-l ia cele pentru apărarea sănătății oamenilor.

comune în această direcție. De altminteri este cunoscut faptul că și în anii trecuți conducătorii acestor societăți, precum și Cyrus S. Eaton senior, întemeietorul societății Tower, s-au pronunțat pentru intensificarea relațiilor economice dintre S.U.A. și țările socialiste.

Aceste societăți americane se ocupă în special de finanțarea construirii unor obiective industriale. Recenta înțelegere intervenită între ele stabilește o participare de 50% la tranzacțiile comerciale încheiate în comun.

New York Times relatează că specialiștii acestor firme au și elaborat proiecte pentru construirea unor întreprinderi

industriale, fabrici, hoteluri, într-o serie de țări socialiste. Astfel, după cum reiese din articolul publicat de ziarul american, în prezent se duc tratative pentru construirea unor hoteluri la Budapesta, Varșovia, Praga. Se mai proiectează pentru unele țări socialiste construirea de către firmele americane a unor uzine de cauciuc sintetic și produse din cauciuc, a unor uzine de aluminiu, a unei fabrici de sticlă.

Conform aprecierilor ziarului, valoarea proiectelor în curs de executare și a celor în curs de definitivare se ridică la peste 200 milioane de dolari.

G. LUCA

din lume adunate

C.I.A., agenția centrală de spionaj a Statelor Unite, a hotărât să ridice «nivelul» salariilor săi recrutând cadre cu pregătire superioară de la Universitatea Columbia din New York.

Echipa trimisă la universitate să «ancheteze» pe viitorii angajați a provocat, prin activitatea ei, vie nemulțumiri în rândurile studenților. Un purtător de cuvânt al opoziției organizate împotriva anchetărilor a explicat că acțiunea acesteia a fost determinată de convingerea că activitățile C.I.A. sînt «moralmente respingătoare». Practic, a doua zi după sosire, comisia C.I.A. și-a văzut blocată intrarea în incinta universității de studenții așezați pe jos în calea ei. Pentru a nu învenina lucrurile, C.I.A. a anunțat că își «amină» anchetele cu o săptămână. De ce numai atît? Speră poate că după opt zile studenții nu vor protesta? Sau doar atît răgaz le trebuie pentru a-și desfășura și la Columbia activitatea în secret, după metodele cunoscute?

unuia din acele extraordinare și misterioase procese care determină destinul marilor națiuni, hotărîrea a și fost luată». Ce înseamnă aceasta? — au întrebat, furioși, unii deputați. A fost luată hotărîrea în secret fără să știm și noi? S-a răspuns că interpretarea este greșită. Times a publicat cuvîntarea în două versiuni: în engleză și în franceză. S-au publicat editoriale explicative. S-a spus că «vorba doar de o figură de stil și că din textul complet nu se poate trage concluzia lansată de furioșii deputați. Discuția continuă. Pînă la încheierea ei, un ziar britanic tragea o primă concluzie: ar fi bine ca diplomații să se lase de figuri de stil sau, dacă țîn neapărat, să și le aleagă din rîndul acelor care pot stîrni cît mai puțină enervare.

*
Fabrica engleză ce lucrează pentru proiectul comun franco-englez de avion supersonic «Concorde» se plînge că activitatea îi este împiedicată de faptul că nu primește la timp anumite piese americane. Fabricanții americani se scuză că «nu au ce face», că trebuie să dea prioritate «livrărilor pentru războiul din Vietnam». Gurile rele spun însă că motivul real l-ar constitui dorința de a asigura avansul necesar proiectului american de avion supersonic.

Nicolae URECHE

mii de kilometri cubi de apă termală

corespondență din r.p. ungară —

Termometrul a coborît de mult sub zero de iarnă. Dar la stațiunea termală Heviz din R.P. Ungară sute de oameni, printre care numeroși turiști din Cehoslovacia și Austria, se scaldă în bazine în aer liber și parcă ar fi vară. Ei au venit aici pentru și reface sănătatea cu ajutorul apelor termale indicate de medici pentru tratarea unor boli. În urma unor cercetări îndelungate, recent s-a găsit o nouă utilizare a acestor ape termale, și anume tratamentul bolilor gingiilor. În 80 la sută din cazurile de paradentoză tratate aici, jeturile de apă minerală administrate bolnavilor au dat rezultate imediate, ceea ce dovedește eficiența hidroterapieii.

Izvoare termale se găsesc și în alte părți ale Ungariei: la Hajduszoboszlo, Gyula, Hévíz, Harkány, Budapesta și în numeroase alte localități. La Hajduszoboszlo, unde s-a

construit în ultimii ani un sanatoriu modern.

La Budapesta numărul izvoarelor minerale depistate crește an de an. Recent, pe muntele Gellért, a fost descoperit cel de-al 124-lea. Apele termale budapestane, al căror debit zilnic este de peste 70 milioane litri, fac din capitală un adevărat oraș balnear. Băile termale Gellért, Császár, Lukács, Szécsenyi și altele sînt apreciate atît de localnici cît și de turiștii străini.

Apa termală este folosită la Budapesta și pentru termoficare. Din cele 24 de ștranduri din oraș de pildă, 11 sînt alimentate cu apă termală. Acestea din urmă sînt frecventate intens și iarna.

Potrivit prospecțiunilor efectuate de hidrologii unguri, în subsolul Ungariei s-ar găsi circa 4 000 kmc apă termală de 50°C, din care circa 10 la sută pot fi folosite ca sursă de energie.

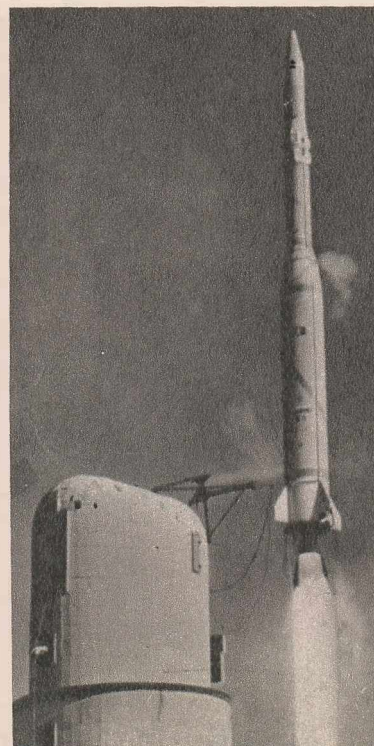
A. POP

noi acorduri comerciale est-vest

Recunoașterea necesității dezvoltării relațiilor economice cu țările socialiste cîștigă din rîndurile curcilor de cerci din țările capitaliste. Din informații recente, publicate de presa occidentală, rezultă că aceste tendințe se manifestă și mai vădit și în rîndul unor industriași americani care caută căile și mijloacele sta-

bilirii unor mai strînse contacte economice cu țările socialiste. Astfel, ziarul New York Times relatează că de curînd grupări economice influente, ca firma International Basic Economy Corporation, aflată în proprietatea fraților Rockefeller, și Tower International Inc., condusă de Cyrus S. Eaton jr., au hotărît să întreprindă acțiuni

Aspect de la lansarea celui de-al patrulea satelit francez «Diadème», de la baza experimentală din Hammaguir (Sahara).

Tînăra englezoaică Valerie Marsden, a cărei inimă funcționează cu ajutorul unei pile electrice, și-a dorit foarte mult un copil. Deși, datorită situației ei speciale, medicii au sfătuit-o să întrerupă sarcina, ea a dat naștere zilele acestea, la spitalul din Hull, unui băiat în greutate de 3,175 kg.

VAZE ORNAMENTALE
DIN CERAMICĂ
PENTRU
DECORAREA
SPAȚIILOR VERZI
SAU GRĂDINII DV

Execută:

**COMBINATUL FONDULUI
PLASTIC BUCUREȘTI**

str. Nuferilor nr. 2 - raionul 16 Februarie

**FABRICA
DE
TRICOTAJE
BRAȘOV**

PRODUCE

TRICOTAJE
DE LÎNĂ
ȘI FIRE
SINTETICE
TIP LÎNĂ,
MODERNE,
ELEGANTE, FINE,
CĂLDUROASE
PLĂCUTE
LA PURTARE,
REZISTENTE,
UȘOR LAVABILE

PENTRU

**COPII
FEMEI
BĂRBAȚI**

MODELE VARIATE, CULORI PLĂCUTE.